

ابقای شیخ

احمد جنتی دبیر شورای نگهبان ماند

مذاکره و ماشه

پیشنهاد عراقچی برای مذاکرات

بن بست بریکس

مشکل ترامپ با اعضای بریکس

مهار حریق

در پالایشگاه آبادان چه گذشت؟

دفاع از اخراج افغانی‌ها

تأکید رئیس‌جمهور بر خروج اتباع از ایران

یادداشت روز

ایده ایران

اگر دولت، ایده ایران را حفظ کند
مصالح و منافع ملی حفظ خواهد شد

روح‌الله اسلامی

دانشیار علوم سیاسی
دانشگاه فردوسی مشهد

ایران راهبرد است به این معنا که ایران دارای روحی قدسی است که همیشه دارای اندیشه و فرهنگ است. آن طور که پژوهشگری به نام هانری کرین از ایران به عنوان ارض ملکوت یاد می‌کند. روح ایرانی در قالب ایده ایران از دوره باستان تا کنون تداوم داشته است. اگر دولت کشور، ایده ایران را حفظ کند، راهبرد معنا پیدا می‌کند به این معنا که مصالح و منافع ملی کشور حفظ خواهد شد.

۱ تنهایی راهبردی ایران: ایران در طول تاریخ تنها بوده است. همان‌طور که محی‌الدین مصباحی نوشته است در دوران مختلف مرزهای طبیعی ایران، خاکریزهای دفاعی کشور بوده است. ایران در بزنگاه‌های تاریخی تنها بوده و متحد راهبردی ندارد. متحد راهبردی ایران، ملت ایران هستند و هر گاه مردم به مثابه ملت؛ دولت کشور خود را حفظ کرده‌اند در مقابل تهاجم‌ها ایستاده‌اند. ایران همیشه مورد حمله قرار گرفته و جزو اندک کشورهای تاریخی است که با وجود ضربه‌های فراوان چون ققنوس از خاکستر بلند شده است. در دوره جدید باید تنهایی و انزوا را کاست و با محوریت مصالح ملی به هر شکل ممکن ایران را حفظ کرد و پس از حفظ ایران هر سیاستی جهت توسعه کشور امکان‌پذیر است. تدبیر حکم می‌کند بر جبر جغرافیایی منتج به تنهایی ایران یا سیاست خارجی متوازن و واقع‌گرا غلبه پیدا کرد.

۲ قدرت را تنها با قدرت می‌توان مهار کرد: صلح و امنیت تنها با التماس و خواهش به دست نمی‌آید. کشور به توان اقتصادی، زیرساخت‌های دفاعی و توان هجومی در زمانه بحران نیاز دارد. کشورها یا متحد راهبردی دارند و یا خود به حدی قدرتمند هستند که توانایی دفع تهدید را دارند. در سیاست التماس بی‌معناست و تنها با مذاکره بده بستان و داشتن امتیازاتی می‌توان، شطرنج سیاست را سامان‌دهی کرد.

۳ از میهن باید دفاع کرد به نام یا به ننگ: گاهی اوضاع به سامان است و شرایط بر وفق مراد و سیاستمداران با نام و کنش‌های قهرمان‌گرایانه از کشور دفاع می‌کنند. در چنین شرایطی، سیاستمدار شانس دارد و نزد خلق خوش‌نام می‌شود. اما بسیاری مواقع، میهن تنه‌است و به هر وسیله ممکن حتی بدنامی باید از کشور دفاع کرد. میهن همه سهم ملت از دنیاست و اگر دچار آشوب شود مردم سرزمین، بی‌وطن و آواره خواهند شد و بزرگی خود را از دست خواهند داد. بنابراین سیاستمداران استخوان‌دار به هر شکل ممکن و با هر ترفندی، کشور را در برابر دشمن حفظ خواهند کرد.

خطر برساخته و تقویت شده فرقه و قومیت جدی است باید مسائل غیراصولی را کنار نهاد و کشور ایران، تنها سرمایه همه شهروندان را حفظ کرد. ایرانی که از گذشته به ارث رسیده است را به نیکی به آیندگان سپرد و در این زمینه همه مسئول هستیم.

ادامه در صفحه ۳

روز بی‌تراکنش

اختلال در سامانه شاپرک، امکان خرید حضوری با کارت‌های بانکی را ناممکن کرد
سازندگی به لزوم بهسازی شبکه بانکی پرداخته است

سعید خوش‌بین

گروه اقتصاد

چه وضعی پیدا می‌کند؟ این یک واقعیت است که بدون نظام پرداخت و بدون بانک‌ها، زندگی همه ما دچار مشکلات زیادی می‌شود و اصولاً تصور زندگی بدون شبکه بانکی کارآمد بسیار دشوار است. اگر روزی نظام بانکی هک شود و امکان استفاده از خدمات بانکی متعارف از ما سلب شود، چگونه می‌توانیم زندگی کنیم؟ سریال

«روز صفر» که در فوریه ۲۰۲۵ از نتفلیکس پخش شد، داستان یک حمله سایبری عظیم را روایت می‌کند که زیرساخت‌های آمریکا را برای یک دقیقه از کار می‌اندازد. در جریان این حمله جامعه با چالش‌های متعددی روبه‌رو می‌شود؛ از نشر اطلاعات گمراه‌کننده و توطئه‌های عمومی

تا قطعی نظام بانکی و هک بازارهای مالی. سریال به موضوعاتی مانند شکنندگی جامعه مدرن، خطرات قدرت کنترل نشده و چالش‌های اخلاقی در جهانی وابسته به فناوری می‌پردازد. | ادامه در صفحه ۶

دیروز بخش بزرگی از شبکه بانکی قطع بود، تعدادی از خودپردازها کار نمی‌کردند، پیامک واریز و برداشت ارسال نمی‌شد و در برخی موارد حتی پوزها از کار افتاده بود. مردم سرگردان بودند و نمی‌دانستند چگونه پول خود را دریافت و پرداخت کنند. دیروز بسیاری گرفتار این وضع شده بودند و من لحظه‌ای به این فکر کردم که اگر نظام بانکی از کار بیفتد، زندگی و کسب‌وکارشان

سال هشتم شماره ۲۰۲۰
یک‌شنبه ۲۹ تیر ۱۴۰۴

بررسی رویدادهای سیاسی

دیدگاه: یادداشت وارده

اسنپ بک و مکانیسم ماشه

بررسی تهدیدها و فرصت‌های یک وضعیت

حسن رستمزاد

فعال سیاسی

بازگشت خودکار تحریم‌ها یا «مکانیسم ماشه» یکی از مهم‌ترین سازوکارهای حقوقی برجام و قطع‌نامه ۲۲۳۱ شورای امنیت است. مطابق آن در صورت «عدم پابندی اساسی» ایران به تعهدات برجامی، یکی از اعضای مشارکت‌کننده می‌تواند بدون رأی‌گیری، روند بازگرداندن تحریم‌ها را آغاز کند. در صورت عدم تصویب قطع‌نامه‌ای برای ادامه تعلیق تحریم‌ها ظرف ۳۰ روز، تحریم‌های شورای امنیت به‌صورت خودکار بازمی‌گردند.

با این حال بسیاری معتقدند که پس از خروج آمریکا از برجام در سال ۲۰۱۸ کشورهای اروپایی مشروعیت حقوقی خود برای استفاده از این سازوکار را از دست داده‌اند. برخی تحلیلگران نیز معتقدند، تفسیرهای خاص اروپا از مفاد ضمیمه‌ای قطع‌نامه ۲۲۳۱ مبنای حقوقی ندارد و استفاده از آن نقض صریح حقوق بین‌الملل است. حتی روسیه و چین نیز با فعال‌سازی یک‌جانبه این مکانیسم از سوی اروپا مخالف‌اند. در شرایطی که رژیم صهیونیستی با حمله مستقیم به خاک ایران، منطقه را به شدت متشنج کرده، تهدید اروپا به فعال‌سازی اسنپ‌بک بدون اجماع جهانی نه تنها خلاف روح برجام است بلکه تفسیری نادرست از مفاد غیرالزام‌آور برخی بندهای آن محسوب می‌شود. تجربه‌های گذشته نیز نشان داده‌اند این تهدیدات بیشتر ابزارهای سیاسی و روانی برای فشار بر ایران هستند تا اقداماتی با مبنای حقوقی روشن. در واکنش، برخی مقامات ایرانی از کاهش سطح همکاری با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی یا حتی بازنگری در عضویت در NPT سخن گفته‌اند. اما این تصمیمات باید با ملاحظات حقوقی و پیامدهای بین‌المللی دقیق بررسی شوند. فرهنگ ایرانی، چه در سنت باستانی و چه در آموزه‌های اسلامی همواره مبتنی بر گفت‌وگو، عدالت و حکمرانی اخلاق‌محور بوده است. ایران کشوری مستقل و خردمحور در نظام بین‌الملل است و توافق برجام نیز گواهی بر توان دیپلماسی سازنده آن بود. در شرایط فعلی، جامعه ایران نیازمند تحلیل واقع‌گرایانه، هوشمندانه و غیرهجانی از تحولات جهانی است.

مکانیسم ماشه به معنای پایان همه چیز نیست بلکه ادامه فشارهای اقتصادی فرسایشی است. با تکیه بر عقلایت، دیپلماسی فعال و استفاده از موقعیت ژئوپلیتیکی و منابع کشور، می‌توان تهدیدات را کنترل و حتی به فرصت تبدیل کرد. گفت‌وگو با کشورهای منطقه، بازسازی روابط اقتصادی، به‌رهمندی از اشتراکات فرهنگی و دینی و تعامل با قدرت‌های جهانی و همپیمانان از راهکارهای مقابله با این تهدید است. عضویت ایران در نهادهای بین‌المللی نوظهور نیز فرصتی برای خنثی‌سازی این تهدیدات فراهم کرده است.

دیپلماسی غیررسمی از دیگر ظرفیت‌های مغفول‌مانده در ایران است. بهره‌گیری از توان اتاق‌های بازرگانی، شرکت‌ها و بخش خصوصی برای گفت‌وگو با جهان غرب، می‌تواند در کاهش تنش‌ها و جذب سرمایه‌گذاری خارجی مؤثر باشد. باید از این توان در ارائه بسته‌های اقتصادی و سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های کشور بهره برد. ایران امروز مانند ققنوس از دل آتش تحریم‌ها و تهدیدها برخاسته و به خودآگاهی ملی رسیده است. رمز بقا نه در تقابل دائم بلکه در حکمت، انعطاف‌پذیری و انسجام درونی است. ملت ایران در تمامی بزرگراه‌های تاریخی با هر قوم و زبان و سلیقه، کنار کشور ایستاده‌اند. این «شبکه وفاداری ملی» سرمایه‌ای بی‌بدیل در برابر تهدیدهای خارجی است. نخبگان، کارگران، دانشگاهیان و مدافعان امنیت ملی، از هر جای جهان، می‌توانند نقش‌آفرین باشند.

از این رو، سیاست‌گذاران کشور باید برجام را نه توافقی شکست‌خورده بلکه ساختاری قابل بازسازی بدانند. دستگاه دیپلماسی باید در کنار اقتدار حقوقی، رویکرد گفت‌وگو و تنش‌زدایی را پیش بگیرد. دیپلماسی عزت‌مند به‌معنای دفاع مؤثر از منافع ملی با ابزارهای حقوقی، اخلاقی و راهبردی است. رسانه‌ها نیز نباید با سیاه‌نمایی، جامعه را منفعل کنند بلکه باید در کنار مسئولان، جامعه را آماده و آگاه سازند. واقعیت این است که تحریم‌های فعلی خود شبیه مکانیسم ماشه عمل می‌کنند؛ بنابراین بیش از هر چیز باید از ظرفیت‌های داخلی، منطقه‌ای و جهانی برای جلوگیری از رسمی شدن آن استفاده کرد. به‌رهمندی هدفمند از ظرفیت ایرانیان خارج‌نشین و گفت‌وگوی ملی با استفاده از همه نیروهای فکری، تخصصی، قومی و سیاسی، می‌تواند ایران را در گذر از این چالش تاریخی یاری کند. در نهایت، تهدیدات امروز با اجماع ملی و دیپلماسی هدفمند، می‌تواند به فرصتی برای تعامل سازنده و ارتقای جایگاه ایران در نظم جهانی تبدیل شوند.

ابقای شیخ

احمد جنتی دبیر شورای نگهبان ماند

هدا احمدی

گروه سیاسی

در حالی که شورای نگهبان یکی از مهم‌ترین نهادهای تصمیم‌گیر کشور با ماموریت‌هایی چون تطبیق مصوبات مجلس با شرع و قانون اساسی، نظارت بر انتخابات و تفسیر قانون اساسی است، انتخاب دوباره اعضای هیأت رئیسه آن برای یک سال آینده نشان داد که ساختار این شورا همچنان بر ثبات چهره‌های کهنه‌کار خود تکیه دارد. در میانه موج گمانه‌زنی‌ها درباره تغییر نسل در شورای نگهبان، اعضای این شورا یکی از باسابقه‌ترین چهره‌های خود را برای یک سال دیگر در رأس هرم تصمیم‌گیری خود ابقا کرد. آیت‌الله احمد جنتی، فقیهی که از نخستین روز تأسیس شورای نگهبان در سال ۱۳۵۹ در این نهاد حضور داشته و از سال ۱۳۷۱ به‌طور پیوسته سمت دبیری آن را بر عهده دارد، بار دیگر با رأی اعضای شورا به عنوان دبیر انتخاب شد. آن هم در آستانه ورود به ۹۹ سالگی. این تصمیم، هم نشانه‌ای از ثبات ساختاری در یکی از مهم‌ترین نهادهای حاکمیتی کشور است و هم نشانی از تداوم سنت‌های سیاسی‌ای که تغییر را کند و محافظه‌کارانه دنبال می‌کنند.

در همین راستا، هادی طحان‌نظیف، عضو حقوقدان و سخنگوی شورای نگهبان اعلام کرد که ترکیب هیأت رئیسه این نهاد برای یک سال دیگر بدون تغییر باقی ماند. به این ترتیب آیت‌الله احمد جنتی همچنان دبیر شورای نگهبان، سیامک ربیعی قائم‌مقام دبیر و طحان‌نظیف نیز سخنگوی شورا خواهند بود. این جلسه در پی ابقای سه عضو فقیه شورا توسط رهبر انقلاب و انتخاب سه عضو حقوقدان جدید توسط مجلس دوازدهم برگزار شد.

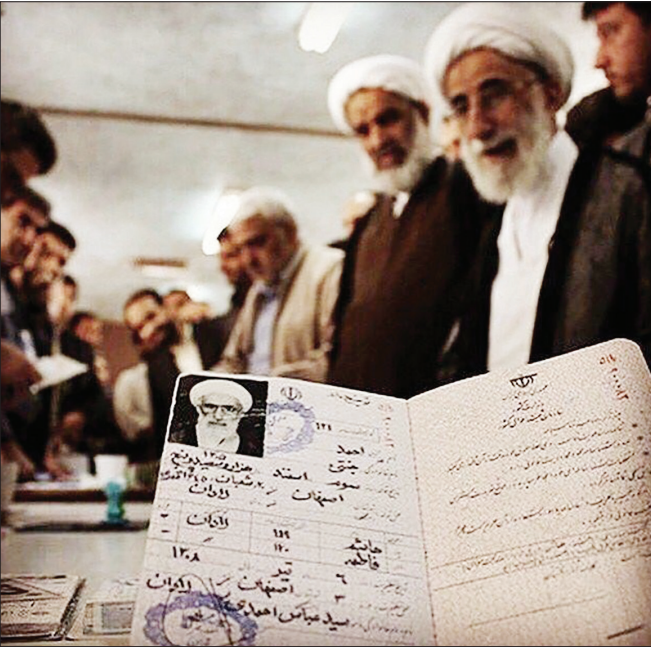
روند انتخاب هیأت رئیسه بر اساس مواد ۲۳ و ۲۴ آیین‌نامه داخلی شورای نگهبان صورت می‌گیرد و نشان‌دهنده تثبیت الگوی پیشین مدیریت این نهاد است. اما ابقای دوباره آیت‌الله احمد جنتی، در آستانه ۹۹ سالگی، با واکنش‌هایی نیز مواجه شده است. پرسشی که در محافل سیاسی و رسانه‌ای تکرار می‌شود این است که آیا زمان آن نرسیده که این نهاد کلیدی از نیروهای تازنفس‌تر به‌رهمند شود؟

بازآرایی محدود با چهره‌های نیمه‌آشنا

هرچند گمانه‌زنی‌ها بر این بود که با پایان دوره عضویت سه فقیه و سه حقوقدان، شورای نگهبان وارد مرحله‌ای تازه شود اما روند تغییرات اخیر نشان داد که تحول عمده‌ای در بدنه شورا رخ نداده است. هفته گذشته رئیس قوه قضائیه نیز ۶ حقوقدان شامل ذبیح‌الله خدائیان، بهزاد پورسید، محمدرضا صارمی، محمدرضا صابر، غلامرضا مولایی و هادی طحان‌نظیف را

به مجلس دوازدهم معرفی کرد تا سه نفر از آنان به عضویت شورا درآیند. در پارلمان هم در نهایت، نمایندگان مجلس در روز ۲۵ تیرماه، پس از بررسی سوابق و برنامه‌های این شش نامزد، رأی‌گیری کردند و سه نفر از آنها را به عنوان عضو جدید حقوقی شورای نگهبان انتخاب کردند: هادی طحان‌نظیف با ۲۵۷ رأی (ادامه عضویت)، غلامرضا مولایی با ۲۲۶ رأی (ادامه عضویت) و سیدبهراد پورسید با ۱۷۸ رأی (عضو جدید).

از میان این سه نفر، تنها پورسید به عنوان چهره‌ای تازه وارد شورای نگهبان شد و جایگزین محمدحسن صادقی‌مقدم شد. این در حالی است که چهره‌های شناخته‌شده‌تری همچون عباسعلی کدخدایی، محمدرضا صارمی و محمدرضا صابر

نتوانستند به جمع اعضای حقوقدان راه یابند. آیا انتخاب چهره‌ای تازه‌وارد مانند سیدبهراد پورسید می‌تواند بر عملکرد کلی شورا تأثیر بگذارد یا صرفاً تغییر در ظاهر است؟ اگرچه ورود یک چهره جدید به ترکیب شورا می‌تواند، نشانه‌ای از میل به تغییر باشد اما ادامه حضور چهره‌های ثابت در رأس مدیریت شورا و در میان اعضا، تصویری کلی از یک نهاد با ترکیبی تقریباً ایستا و محافظه‌کار باقی می‌گذارد.

با وجود تغییر در دولت‌ها و مجالس مختلف، شورای نگهبان همچنان به‌عنوان یکی از ارکان تثبیت ساختار سیاسی کشور، نقش محوری خود را حفظ کرده است. اهمیت این نهاد از آن‌روست که وظایفی چون نظارت بر انتخابات مجلس، ریاست‌جمهوری و مجلس خبرگان، تفسیر قانون اساسی و تطبیق مصوبات مجلس با شرع و قانون اساسی را بر عهده دارد. شورای نگهبان از ۱۲ عضو تشکیل شده است؛ ۶ فقیه که با حکم رهبری منصوب می‌شوند و ۶ حقوقدان که رئیس قوه قضائیه معرفی و مجلس شورای اسلامی آنها

را تأیید می‌کند. دوره عضویت در این نهاد ۶ ساله است. دوره کنونی شورای نگهبان (دوره هشتم) از سال ۱۴۰۱ آغاز شده و تا سال ۱۴۰۷ ادامه خواهد داشت. در حال حاضر اعضای فقیه شورای نگهبان عبارت‌اند از: آیت‌الله احمد جنتی (دبیر)، آیت‌الله سیدمحمدرضا مدرسی‌یزدی، آیت‌الله مهدی شب‌زنده‌دارچهرمی، آیت‌الله علیرضا اعرافی، آیت‌الله سیداحمد خاتمی، آیت‌الله سیداحمد حسینی‌خراسانی و اعضای حقوقدان: عباسعلی کدخدایی، سیامک ربیعی (قائم‌مقام دبیر)، هادی طحان‌نظیف (سخنگو)، سیدبهراد پورسید، غلامرضا مولایی و خیرالله پروین. حال این پرسش پیش می‌آید که با توجه به نقش شورای نگهبان در تأیید صلاحیت‌ها، آیا تداوم چهره‌های ثابت می‌تواند در انتخابات پیش رو، نشانه‌ای از حفظ مسیر گذشته تلقی شود؟

تأخیر در مسیر تحولات بنیادین؟

دبیر شورای نگهبان، که توسط خود اعضا انتخاب می‌شود، نقشی کلیدی در هماهنگی فعالیت‌ها و تعاملات این نهاد با سایر قوا دارد. آیت‌الله جنتی با سوابق متعدد در ساختار جمهوری اسلامی از جمله عضویت و ریاست مجلس خبرگان رهبری، دبیر شورای هماهنگی تبلیغات اسلامی، رئیس ستاد امر به معروف و نهی از منکر، امام جمعه موقت تهران و قاضی دادگاه انقلاب، یکی از با سابقه‌ترین مسئولان جمهوری اسلامی به‌شمار می‌رود.

با تداوم حضور او در رأس شورای نگهبان به نظر می‌رسد، مسیر تحولات بنیادین در این نهاد همچنان با تأخیر مواجه باشد. نهادهای مؤثر و ناظر در کشور، به‌ویژه شورای نگهبان، برای بازسازی اعتماد عمومی و پاسخگویی به نیازهای امروز جامعه، بیش از هر چیزی نیازمند بازنگری در ترکیب هیأت رئیسه و شیوه‌های مدیریتی خود هستند. اما با این ابقاهای پیاپی شاید همچنان باید منتظر ماند.

انتخاب مجدد آیت‌الله جنتی به عنوان دبیر شورای نگهبان در آستانه ۹۹ سالگی و تکرار ساختار ثابت هیأت رئیسه در شرایطی که نهادهای تصمیم‌گیر کشور بیش از هر زمان نیازمند جوان‌سازی و بازنگری‌اند، تصویری از تداوم سنت در برابر ضرورت تغییر ترسیم می‌کند. شورای نگهبان، با آنکه در ظاهر دستخوش بازاریابی نسبی شده، اما همچنان از ثباتی برخوردار است که بسیاری آن را محافظه‌کاری در برابر تحولات سیاسی و اجتماعی کشور می‌دانند. در نتیجه آیا تداوم حضور چهره‌ای نزدیک به ۹۹ سال در رأس شورای نگهبان، نشانه‌ای از ثبات است یا بی‌حرکی در ساختار تصمیم‌گیری؟ چرا ترکیب هیأت رئیسه شورای نگهبان به‌رمح تحولات در دیگر نهادهای حکومتی، دستخوش تغییر نمی‌شود؟ آیا وقت آن نرسیده که معیارهای انتخاب اعضای شورای نگهبان با نیازهای جدید جامعه همگام شود؟

إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ

درگذشت هم‌اندیش ارجمند

جناب آقای امیرحسین خاکیان

قائم‌مقام محترم دبیراول استان فارس

حزب کارگزاران سازندگی ایران

که از سرمایه‌های جامعه اصلاح‌طلبی آن استان بودند، باعث تاثر و تالم فراوان گردید.

به سهم خود، این مصیبت را به خانواده محترم ایشان

و اعضای حزب کارگزاران در استان فارس تسلیت می‌گوئیم.

برای آن مرحوم، رحمت و غفران واسع‌ه الهی

و برای خاندان معزز و سایر بازماندگان، صبر و شکیبایی مسئلت داریم.

شورای مرکزی حزب کارگزاران سازندگی ایران

كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ

هم‌اندیش ارجمند

جناب آقای احسان نیکبخت

قائم‌مقام محترم دبیراول استان هرمزگان

حزب کارگزاران سازندگی ایران

مراتب تسلیت ما را

در فقدان عموی گرامی‌تان

مرحوم ناصر نیکبخت

پذیرا باشید.

روحشان قرین رحمت واسع‌ه الهی

و خلد برین سرایشان باد.

روابط عمومی حزب کارگزاران سازندگی ایران

آتش بس مشکوک

چرا با وجود استقرار نیروهای جولانی در سویدا آتش بس در جنوب سوریه می‌تواند شکننده باشد؟

گروه بین‌الملل: درگیری مسلحانه میان گروه‌های دروزی و عشاير در شهر سویدا واقع در جنوب سوریه که با مداخله اسرائیل و ورود عناصر وابسته به جولانی طی روزهای گذشته به یک نبرد خونین تبدیل شد، نهایتاً (شنبه) با یک آتش‌بس رویه‌رو شد. رسانه‌های سوریه در تشریح جزئیات این توافق آتش‌بس اعلام کردند که نیروهای امنیت عمومی سوریه، اجرای مفاد توافق را (شنبه) آغاز و به سمت شهر سویدا حرکت کرده‌اند تا امنیت را بازگردانند و نظارت بر اجرای توافق را برعهده بگیرند.

طبق گزارش رسانه‌های سوریه، مهم‌ترین مفاد این توافق، بازگشت نهادهای اداری و امنیتی دولت سوریه به استان سویدا، ادغام نیروهای محلی مسلح در ساختارهای امنیتی رسمی و تحویل سلاح‌های سنگین و نیمه‌سنگین توسط گروه‌های دروزی و عشاير هستند. همچنین از دیگر بندهای این توافق می‌توان به تضمین مشارکت اقلیت دروزی در فرآیند سیاسی آینده کشور، تأمین مسیر خروج امن برای کسانی که توافق را نمی‌پذیرند، پیگرد قانونی افراد دخیل در خشونت‌ها از هر دو طرف و ایجاد یگان‌های مشترک امنیتی متشکل از نیروهای محلی و دولتی برای حفظ امنیت در استان اشاره کرد.

در این راستا نورالدین البابا، سخنگوی وزارت کشور دولت موقت سوریه اعلام کرد که نیروهای امنیتی با دستور مستقیم دمشق شروع به استقرار در استان سویدا کرده‌اند و استقرار نیروهای امنیتی در چارچوب مأموریتی ملی است که هدف نخست آن حفاظت از غیرنظامیان و توقف آشوب است. او همچنین اعلام کرد که دولت با تمام موسسات سیاسی و نظامی آن برای برقراری امنیت و ثبات در سویدا تلاش می‌کند و از تمام امکانات خود برای توقف تجاوزات و درگیری استفاده خواهد کرد. از سوی دیگر ریاست موقت سوریه تأکید کرد که ما از تمام طرف‌ها می‌خواهیم به آتش‌بس پایبند باشند و فوراً به درگیری‌ها پایان دهند و از تمام طرف‌ها می‌خواهیم، حمایت از غیرنظامیان و ورود کمک‌های انسانی بدون مانع را تضمین کنند. پیش از این هم توماس باراک، نماینده ویژه آمریکا در امور سوریه اعلام کرده بود که توافق آتش‌بس میان دمشق و اسرائیل حاصل شده است. طبق گفته باراک، این توافق با مشارکت مستقیم بنیامین نتانیاو، نخست‌وزیر اسرائیل و احمد الشرع، رئیس دولت موقت سوریه و با حمایت آمریکا، ترکیه، اردن و دیگر کشورهای همسایه منعقد شده است.

آماه‌باش اسرائیل در جنوب سوریه

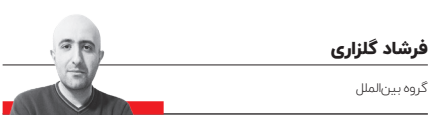
آنچه در این میان و پس از اعلام آتش‌بس از سوی دولت حاکم بر دمشق مهم به نظر می‌رسد، تحرکات نظامی اسرائیل در جنوب سوریه است. در این خصوص منابع میدانی و رسانه‌ای سوریه گزارش دادند که ارتش اسرائیل به طور بی‌سابقه‌ای نیروها و تجهیزات نظامی خود را در مناطق جنوبی سوریه افزایش داده و شمار نظامیان مستقر در جولان، جبل‌الشیخ و قنطره را به ۴۵ هزار نفر رسانده که این تحرکات با انتقال تجهیزات توپخانه‌های سنگین به خاک سوریه برای نخستین بار از سال ۱۹۷۳ همراه بوده است.

همچنین منابع محلی گزارش داده‌اند که این استقرار گسترده پس از حملات هوایی جنگنده‌های اسرائیل به مراکز حاکمیتی در دمشق

دیپلماسی

مذاکره و ماشه

عباس عراقچی در میانه بازی تروئیکای اروپا با کارت مکانیسم ماشه، توافق مذاکره‌شده را مطرح کرد

مواضع اروپایی‌ها در مورد ایران و تأکید آنها بر مکانیسم ماشه از موضوعاتی است که این روزها در عرصه دیپلماسی دائماً بدان پرداخته می‌شود و می‌توان آن را هم در سطح دیپلماتیک و هم عرصه رسانه‌ای به چشم دید. در این خصوص سیدعباس عراقچی، وزیر امور خارجه در گفت‌وگو با سسی.جی.تی.ان (CGTN) که کانال انگلیسی زبان شبکه دولتی چین به حساب می‌آید مجدداً بر هرگونه توافق مذاکره شده، تأکید کرده است. عراقچی طی سفر به چین برای شرکت در اجلاس شانگهای در بخشی از این مصاحبه با او در پاسخ به این سوال که چرا ایران هنوز به زمان بیشتری نیاز دارد تا درباره امکان از سرگیری مذاکرات هسته‌ای با ایالات متحده تصمیم‌گیری کند، گفت که اگر هنوز قانع نشده‌ایم به این دلیل است که باید اراده واقعی طرف مقابل را ببینیم؛ اراده‌ای برای رسیدن به یک راه‌حل برد-برد. برنامه هسته‌ای ما صرفاً برای مقاصد صلح‌آمیز است و ما صددردن نسبت به این موضوع اطمینان داریم. ما هیچ مشکلی نداریم که این اطمینان را با دیگران نیز به اشتراک بگذاریم؛ اما این تنها از طریق مذاکره ممکن است.

شاهد نتیجه خروج آمریکا از برجام هستیم

رئیس دستگاه دیپلماسی کشورمان با اشاره به توافق برجام تصریح کرد: ما این مساله را در سال ۲۰۱۵ انجام دادیم؛ با کشورهای موسوم به ۵+۱ مذاکره کردیم، به توافق رسیدیم و آن توافق نهایی شد. در آن زمان جهان آن توافق را به عنوان یک دستاورد بزرگ دیپلماتیک جشن گرفت و ما همچنان به آن متعهد مانديم. اما ناگهان ایالات متحده تصمیم به خروج از توافق گرفت (تصمیمی بسیار تأسّف‌برانگیز) و تمام آنچه امروز شاهد آن هستیم، نتیجه همان خروج است.

امکان «توافق مذاکره شده» وجود دارد

عراقچی همچنین درباره اینکه آیا امکان بازگشت به یک «توافق مذاکره‌شده» وجود دارد یا خیر، اظهار کرد که این امکان وجود دارد اما همان‌طور که گفته شد این مساله نیازمند اراده‌ای جدی و واقعی از سوی طرف مقابل است؛ باید گزینۀ نظامی کنار گذاشته شود، رو به جلو حرکت کنیم و به دنبال یک راه‌حل از مسیر مذاکره باشیم. فکر می‌کنم، حمله اخیر به تأسیسات ما اثبات کرد که راه‌حل نظامی برای برخورد بر برنامه هسته‌ای ایران وجود ندارد. تنها یک راه‌حل دیپلماتیک و مذاکره‌شده می‌تواند مؤثر باشد و تحقق آن تنها زمانی ممکن است که آنها جاذبه‌های نظامی خود را کنار بگذارند و خساراتی که به ما وارد کرده‌اند را جبران کنند. آنگاه ما آماده مشارکت در مذاکرات خواهیم بود.

جنگ نمی‌خواستیم اما برای آن آماده‌ایم

عراقچی همچنین در مورد آتش‌بس پس از جنگ ۱۲ روزه با اسرائیل گفت که این آتش‌بس شکننده است و دلیل آن نیز روشن است؛ هیچ آتش‌بسی از سوی اسرائیل قابل اتکا نیست چراکه سابقه‌ای بسیار بد دارد. بنابراین اگر این آتش‌بس شکسته شود ما کاملاً هوشیار و آماده‌ایم. این خواست ما نیست؛ از ابتدا نیز چنین نبوده. ما این جنگ را نمی‌خواستیم اما برای آن آماده بودیم. ما نمی‌خواهیم این جنگ ادامه پیدا کند اما بار دیگر می‌گویم که ما کاملاً برای آن آماده‌ایم.

مانور سیاسی اروپا به نیابت از واشنگتن؟

اظهارات عراقچی در مورد اینکه امکان حصول یک «توافق مذاکره شده» وجود دارد، موضوعی است که در گذشته هم بدان اشاره شده اما اهمیت این موضوع به این دلیل است که در سوی دیگر این روند، اروپایی‌ها هم در حال مانور سیاسی با اتکا بر مکانیسم ماشه هستند. از روزها و هفته‌های پیش تاکنون بارها و بارها اظهارات مقامات اروپایی به خصوص وزرای خارجه تروئیکای اروپایی (انگلیس، آلمان و فرانسه) نشان از آن داشته و دارد که آنها به مواضع خود شدت بخشیده‌اند و در این راستا، مکانیسم ماشه را به عنوان اهرم فشار بر تهران روی میز خود قرار داده‌اند. در کنفرانس خبری مشترک ژان نونل بارو، وزیر امور خارجه فرانسه و یوهان وادفول، وزیر خارجه آلمان که در پاریس برگزار شد صراحتاً دیده می‌شود که اروپا قصد دارد از طریق اعمال فشار بر تهران از مجرای مکانیسم ماشه (اسنپ‌بک) ایران را هر چه زودتر به سمت میز مذاکره هدایت کند. وزیر خارجه آلمان در این کنفرانس خبری با اشاره به ریزنی اخیر خود به همراه همتایان فرانسوی و انگلیسی‌اش با سیدعباس عراقچی اعلام کرد که ما با هم با همتای ایرانی‌مان

ادامه یادداشت روز

ایده‌ایران

سیاست آموزه شیر و روپاه است: زمانی که به کشور ایران در میانه مذاکرات مورد حمله ترکیبی و تجاوز غیرقانونی و ضد حقوق بین‌الملل قرار گرفت، حق طبیعی کشور است که از خود دفاع کند. ایران با قدرت پاسخ داد و شجاعت لازم را نیروهای نظامی بازتعمیم کردند. علاوه بر شجاعت، نیاز به سیاست به مثابه تدبیر یعنی به کار بردن مکاری و زیرکی است. دستگاه دیپلماسی، سیاست خارجی و مذاکرات چندجانبه در شرایط کنونی لازم است که در پیروزی نبردها در نهایت، جنگ را نیز برنده شویم. همراهی همسایگان جهت محکوم کردن و یاری به مقابله با تجاوزگر و محکوم کردن تجاوز و جنایت جنگی اسرائیل در سازمان‌های بین‌الملل و انعطاف دیپلماتیک در راستای حفظ منافع ملی هم‌راستای نمایش قدرت نظامی جهت ایجاد بازدارندگی در شرایط کنونی الزامی است.

ایران، دولت ملتی قبل از ناسیونالیسم مدرن بوده است. ایرانیان با مشتی حرف، گرد هم جمع نشده‌اند و دارای تاریخی باشکوه و میراث بر حکمرانی مبتنی بر حکمت از عهد باستان تا کنون بوده‌اند. این ویژگی باعث وحدت ملی ایرانیان در مواقع حساس شده است. در شرایط فعلی در یکی از سخت‌ترین آزمون‌های تاریخی قرار گرفته‌اند که باید دشمن را دفع و از میهن خود دفاع کنند. ایران به علت موقعیت جغرافیایی بدون حفاظ طبیعی همیشه مورد حمله در بزرگ‌ترین تهاجم‌های تاریخی از چنگیز تا صدام و اکنون نتانیاو قرار گرفته است. در صد سال اخیر جنگ جهانی اول و دوم، تجاوز صدام و اکنون تجاوز رژیم صهیونیستی را تجربه می‌کند. در چنین شرایطی باید بیشترین هوشیاری را با ترکیب قدرت سخت و نرم به کاربرد تا جان، مال، تمامیت ارضی، زیرساخت‌های دفاعی و اقتصادی و تاریخ و زبان و فرهنگ کشور را از دشمنان در امان نگه داشت.

کُلْ مَنْ عَلَیْهَا قَانِ
خانواده ارجمند نیکبخت

مراتب تسلیت ما را در فقدان

مرحوم ناصر نیکبخت

استاندار پیشین همدان، پذیرا باشید.
روحشان قرین رحمت واسعه الهی
و خلد برین سرائشان باد.

حزب کارگزاران سازندگی ایران - همدان

فرجام سخن:

نکته بسیار مهمی که وزیر خارجه آلمان در اظهاراتش بدان اشاره کرده این است که آنها هم نگاشان به مذاکره میان تهران و واشنگتن است و از همین رو می‌توان متوجه شد که آنها به‌رغم اینکه سعی می‌کنند تا خود را بازیگری پر نفوذ و موثر در هرگونه مذاکرات آتی نشان دهند اما باز هم به عنوان مکمل ایالات متحده نقش ایفا می‌کنند و تلاش دارند که از اهرم مکانیسم ماشه به عنوان یک «مؤلفه تهدیدی» یا «متغیری برای اعمال فشار» استفاده کنند؛ چراکه تمام دیالوگ‌های آنها دقیقاً همان چیزی است که ترامپ از پشت تریبون فریاد می‌زند و آنها حالا به دنبال تهن شدن روند مذاکرات و کانالیزه کردن سریع ایران به سمت میز مذاکره هستند.

ادبیات در زمانه شتاب

برگزیدگان هفتمین دورهٔ **جایزهٔ ادبی ارغوان** معرفی شدند

هفتمین دورهٔ جایزهٔ ادبی «ارغوان» با معرفی برگزیدگان و با تجلیل از گلی ترقی به کار خود پایان داد. در آغاز آیین پایانی این رویداد هنری که شام‌گاه جمعه ۲۷ تیر در پردیس تئاتر و موسیقی دکتر (باغ کتاب) برگزار شد، پژمان باذغی اجرای برنامه را بر عهده داشت و گزارش دبیرخانهٔ این جایزه را دربارهٔ روند برگزاری هفتمین دورهٔ این رویداد هنری با موضوع «چمدان» ارائه کرد.

سیس اوژن حقیقی، دبیر هفتمین دورهٔ جایزهٔ «ارغوان» به حاضران خوشامد گفت و بعد از بخش کلیپ جایزه، ویدیویی از عباس عظیمی، یکی از برگزیدگان دورهٔ چهارم این جایزه که موفق شده کتاب مستقل خود را منتشر کند، بخش شد. او که ملیت افغانستانی دارد، دربارهٔ تأثیر این جایزه بر روند زندگی‌اش سخن گفت. در ادامهٔ برنامه زهرا گودرزی، برگزیدهٔ دوره اول و دوم این جایزه که او نیز کتاب مستقل خود را منتشر کرده و در برنامه حضور داشت در سخنان کوتاهی از تأثیرات جایزه‌های ادبی بر کار نویسندگان جوان گفت.

فرهاد توحیدی به نمایندگی از هیأت انتخاب جایزه، گزارش این هیأت را ارائه کرد. در این گزارش عنوان شد که جایزهٔ «ارغوان» صرفاً یک رویداد هنری نیست بلکه با بررسی آثار شرکت‌کنندگان آن می‌توان به آن‌چه زیر پوست جامعه می‌گذرد، پی برد. سپس با حضور محمد چرم‌شیر و فرهاد توحیدی برگزیدگان دهم تا چهارم جایزه به شرح زیر معرفی شدند:

دهم: فاضل عیسی‌پناه املشی از گرگان
نهم: مهشید پارسایی از شیراز
هشتم: حامد امینی از تهران
هفتم: مهسا کیا از تهران
ششم: مژده کشاری‌نژاد از تهران
پنجم: نگار صافی از تهران
چهارم: آیدا پالیزگر از کرج

نویسنده هم‌چون شوالیه

بخش بعدی برنامه به تقدیر از گلی ترقی اختصاص داشت. برای این تجلیل از این نویسنده که سال‌هاست در خارج از کشور به سر می‌برد، لی‌لی گلستان مترجم، گالری‌دار و عضو هیأت داوران جایزهٔ ارغوان که دوستی نزدیکی با ترقی داشته، یادداشتی را خواند. او در این

یادداشت، ترقی را یکی از بهترین نویسندگان دوران معاصر دانست که بیشتر قصه‌هایش در گذشته‌ای خوش با خاطراتی شیرین می‌گذرد. گلستان با ستایش زبان روان، درست و محکم گلی ترقی، افزود: «او با نگارش کتاب «من هم چه‌گوارا هستم» از سوسی جامعه ادبی به عنوان نویسنده‌ای حرفه‌ای جدی گرفته شد.» او با اشاره به اقتباس‌های سینمایی از آثار ترقی از جمله فیلم «درخت گلابی» ساختهٔ داریوش مهرجویی از مهاجرت ترقی به فرانسه گفت و عنوان کرد بعد از مهاجرت، داستان‌های او رنگ و بوی دیگری گرفته بودند و او میان ماندن در خارج از کشور و بازگشت به ایران دچار تردید بود و خود را سرگشته می‌دید. او همچنین ابراز تأسف کرد که یکی از بهترین آثار ترقی به عنوان «آقای الف» توانست از سد مجوز بگذرد و امکان انتشار نیافت. گلستان در بخش پایانی نوشتار خود به نویسندگان جوان حاضر در برنامه پیشنهاد کرد که همچون یک شوالیه زره آهنین بر تن کنند، با سیری در دست و نیزه‌ای بسیار تیز به نوشتن ادامه بدهند و هیچ وقت ناامید نشوند. سپس احمد پوری، به عنوان نماینده هیأت داوران جایزه، بیانیهٔ این هیأت را ارائه کرد و بهره‌گیری از مضامین انسانی را در داستان‌های رسیده به این دوره از جایزه امیدوارکننده خواند و عنوان کرد که ادبیات داستانی در زمانهٔ پرشتاب امروز می‌تواند، نویسنده جوان را به تفکر دعوت کند. در بخشی دیگر از این بیانیه بر حمایت از جوانان مستعد تأکید و عنوان شد که بسیاری از آثار امسال گرچه از درون زندگی بیرون آمده ولی با نگاه خیال‌پردازانه، افق‌های تازه‌ای گشوده‌اند. در این بیانیه خطاب به جوانان عنوان شد که از شکست ترسید، قلم شما حتی اگر در سکوت بنویسد، راه خود را خواهد یافت. در بخش پایانی برنامه، با حضور لی‌لی گلستان، حسین سنایور و احمد پوری جوایز سه برگزیده اول به شرح زیر اعلام شد:

سوم: محمدحسن بیگدلی شاملو از تهران
دوم: نیلوفر عیدی از مشهد
اول: مصطفی ذری‌پور از تهران

جایزهٔ ادبی «ارغوان» ویژهٔ داستان‌نویسان زیر ۳۰ سالی برگزار می‌شود که کتاب چاپ شده‌ای نداشته باشند و آثار ۱۰ نفر اول به صورت یک جلد کتاب توسط نشر مرکز به چاپ خواهد رسید.

راه‌رشد غیر غربی

پنه‌لویه فرانکس در **توسعهٔ اقتصادی ژاپن** به تجزیه و تحلیل تجربه پیشرفت این کشور می‌پردازد

ژاپن نخستین کشور آسیایی بود که توانست، انحصار صنعت و فناوری غرب را بشکند و مسیر متفاوتی به سوی توسعه و پیشرفت بییماید. «توسعهٔ اقتصادی ژاپن» با زیرعنوان «معجزهٔ اقتصادی ژاپن، اولین نمونهٔ صنعتی‌سازی آسیایی» کتابی است، نوشتهٔ پنه‌لویه فرانکس که با توجه به دیدگاه‌های جدید نظری مطالعهٔ تاریخ و توسعهٔ اقتصادی به تجزیه و تحلیل گذشتهٔ اقتصاد ژاپن می‌پردازد. انتشارات لوح فکر ویراست سوم این کتاب را با ترجمهٔ اکرم ورشوچی فرد منتشر کرده است.

ویراست نخست این کتاب سال ۱۹۹۲ و ویراست دوم آن در سال ۱۹۹۹ منتشر شد و ۲۳ سال پس از ویراست دوم، نویسنده با پژوهشی گسترده و روزآمد کردن مطالب کتاب، ویراست سوم آن را منتشر کرد. پنه‌لویه فرانکس در این کتاب به بیان خاستگاه‌های تاریخی نهادها و رویه‌هایی می‌پردازد که معجزهٔ اقتصادی پس از جنگ در ژاپن بر مبنای آن‌ها رخ داد و چارچوبی تطبیقی ارائه می‌کند که از طریق آن بهتر می‌توان، توسعهٔ ژاپن را در ارتباط با توسعهٔ سایر نقاط جهان درک کرد. «توسعهٔ اقتصادی ژاپن» با رویکردی موضوعی نشان می‌دهد با مطالعهٔ اولین نمونهٔ صنعتی شدن آسیایی چگونه می‌توان مبنای روایتی جایگزین و غیرغربی از توسعه ارائه کرد.

پنه‌لویه فرانکس پس از سال‌ها تدریس در رشتهٔ مطالعات ژاپن دانشگاه لیدز به سمت دانشیاری در این رشته دست پیدا کرد. پژوهش‌ها و تألیفات او همگی در زمینهٔ تاریخ اقتصادی ژاپن به‌ویژه توسعهٔ اقتصادی و تاریخچهٔ مصرف در این کشور بوده است. او در کتاب «توسعهٔ اقتصادی ژاپن» به مشکلات مهم درک فرایندهای توسعهٔ اقتصادی ژاپن می‌پردازد. ظهور تفکر تنولیرال در عرصهٔ اقتصاد طی چند دههٔ گذشته، باعث مطرح شدن این سؤال می‌شود که آیا این قبیل نظریه‌ها کاربردی جهانی دارند یا آیا خط سیر توسعهٔ اقتصادی ژاپن به‌نوعی استثنا به شمار می‌آید یا خیر. پیشرفت چشمگیر اقتصاد ژاپن از دورهٔ میجی تا دههٔ ۱۹۳۰ سپس بعد از فاجعهٔ جنگ اقیانوس آرام از اواخر دههٔ ۱۹۴۰ تا حدود سال ۱۹۹۰ نشان می‌دهد که ژاپن به‌دلیل انجام دادن کارها به شیوه‌ای متفاوت، عملکرد خوبی داشته است. در همین راستا احتمالاً رکود نسبی اقتصاد (که به‌صورت عبارت «دهه‌های از دست‌رفته» خلاصه شده

گزارش: تلویزیون

شکایت ترامپ از مرداک

رییس جمهور آمریکا در صدد حذف برندهای مهم تلویزیونی است

دونالد ترامپ در شکایتی جنجالی از روبرت مرداک، شخصیت پرنفوذ رسانه‌ای و دو خبرنگار وال‌استریت ژورنال به اتهام افترای شکایت کرد و خواهان دریافت غرامت ۱۰ میلیارد دلاری شده است. دونالد ترامپ از روبرت مرداک، دو خبرنگار روزنامه وال‌استریت ژورنال همچنین شرکت‌های داو جونز و نیوز کورپ به اتهام افترای و تهمت شکایت کرده است. دلیل شکایت، گزارشی است که ادعا می‌کند ترامپ برای جفری اپستین مجرم جنسی شناخته‌شده، نامه‌ای حاوی مطالب مستهجن فرستاده است. این شکایت روز جمعه در دادگاه فدرال حوزه جنوبی فلوریدا در میامی ثبت شد و ترامپ در آن خواستار دریافت دست‌کم ۱۰ میلیارد دلار غرامت شده است.

شکایت ترامپ پس از انتشار گزارشی در وال‌استریت ژورنال مطرح شد که در آن گفته شده بود، وی در سال ۲۰۰۳ به مناسبت تولد ۵۰ سالگی اپستین، پیامی شامل طرحی با محتوای جنسی ارسال کرده بود. ترامپ به شدت این گزارش را تکذیب کرده و آن را ساختگی خوانده است. او در شبکه اجتماعی خود نوشت که به روبرت مرداک، بنیان‌گذار شرکت مادر روزنامه، هشدار داده بود که قصد دارد شکایت کند. ترامپ نوشت: «آقای مرداک گفت که موضوع را پیگیری خواهد کرد اما ظاهراً چنین قدرتی نداشت. آنها به جای اصلاح همچنان بر انتشار این داستان جعلی، مغرضانه و افتراآمیز بافشاری کرده‌اند. رئیس‌جمهور ترامپ به‌زودی از وال‌استریت ژورنال، نیوز کورپ و آقای مرداک شکایت خواهد کرد». جی‌دی ونس، معاون ترامپ نیز با تمسخر به گزارش واکنش نشان داد و در تویتر نوشت: «این داستان کاملاً چرند است. وال‌استریت ژورنال باید از انتشار چنین گزارشی شرمند باشد. این نامه کجاست؟ تعجب می‌کنید اگر بگویم آن را پیش از انتشار به ما نشان ندادند؟ آیا کسی واقعا باور دارد که این لحن، شبیه دونالد ترامپ است؟»

این نخستین شکایت حقوقی ترامپ علیه یک رسانه در دوران ریاست‌جمهوری فعلی اوست. البته او پیش از بازگشت به کاخ سفید نیز دعاوی متعددی علیه رسانه‌ها مطرح کرده بود که اغلب شکست خوردند. با این حال در یک سال گذشته، وی بیش از ۳۰ میلیون دلار از

است) از دههٔ ۱۹۹۰ ما را به این نتیجه می‌رساند که ورود افکار و شیوه‌های تنولیرالی موجب کاهش سرعت توسعهٔ اقتصادی شده و به اقتصاد این کشور آسیب زده است. پنه‌لویه فرانکس در این کتاب نشان می‌دهد، تاریخ پیشرفت اقتصادی ژاپن، از دورهٔ میجی تا به امروز، تا حدود زیادی متفاوت از مدل‌های غربی مبتنی بر اولویت بازار آزاد بوده و تمام مدت به غیر از دو دههٔ اخیر موفقیت چشم‌گیری داشته است. اما او این‌گونه نتیجه‌گیری نمی‌کند که یک مدل جایگزین ژاپنی وجود دارد که رونق اقتصادی را صددرصد برای اقتصادهای در حال توسعهٔ امروزی تضمین می‌کند بلکه او تلاش دارد بر پیچیدگی شدید عوامل شکل‌دهنده تاریخ اقتصادی مدرن ژاپن و مشکلات بسیار زیاد استفاده از تجربه ژاپن در کشورهای درحال توسعه جهان امروز تأکید کند. باور او بر این است که کشورهای درحال توسعه امروز می‌توانند، درس‌های ارزشمندی از ژاپن بیاموزند و با نکته‌بینی و بینش سعی می‌کند موارد مرتبط را شناسایی کند و به‌علت بروز آن‌ها پی ببرد. تلاش پیشگامانه او در برقراری ارتباط بین آنچه اغلب دو حوزهٔ کاملاً متفاوت تلقی می‌شوند، ارزش مطالعه و تأمل دارد. پنه‌لویه فرانکس در سومین ویراست کتاب مطرح خود، بینش‌های بسیاری در رابطه با چگونگی توسعهٔ موفقیت‌آمیز اقتصاد ژاپن از اواخر قرن نوزدهم در اختیار ما قرار می‌دهد. این کتاب پاسخی است به پرسش‌های بزرگ دربارهٔ توسعه، پیشرفت و نقش تاریخ در ساختن آینده. «توسعهٔ اقتصادی ژاپن» نه تنها بر رشد خارق‌العاده ژاپن در قرن بیستم تمرکز دارد بلکه ریشه‌های تاریخی و فرهنگی این تحول را نیز بررسی می‌کند. فرانکس در این کتاب با ترکیب رویکردهای تاریخی، اقتصادی و جامعه‌شناختی، نشان می‌دهد چگونه ژاپن از یک جامعه فئودالی به یکی از پیشرفته‌ترین اقتصادهای جهان تبدیل شد. فرانکس شروع تحلیل خود را به دورهٔ ادو اختصاص می‌دهد، دوره‌ای که ژاپن تحت حکومت شوگون‌ها (سامورایی‌های حاکم) در انزوای نسبی از جهان خارج به‌سر می‌برد. با وجود این انزوا، او تأکید می‌کند، پایه‌های اقتصادی مهمی در این دوره شکل گرفت. بهبود شیوه‌های کشاورزی، گسترش تجارت داخلی و ظهور صنایع دستی محلی (پیش‌صنعتی) از جمله عوامل کلیدی بودند. با آغاز دورهٔ میجی (۱۸۶۸) ژاپن به‌سرعت دروازه‌های خود را به

طریق توافقات حقوقی با رسانه‌هایی چون «ABC News» و پارامونت دریافت کرده است.

به گزارش گاردین، ترامپ این شکایت را بخشی از تلاش خود برای «مجازات رسانه‌های جعلی» مانند «ABC» و «CBS» دانست که به گفته او پیش‌تر توافقاتی میلیون‌دلاری برای حل‌وفصل شکایت‌هایش انجام داده‌اند.

با این حال، مدافعان آزادی مطبوعات نسبت به اعتبار این شکایت تردید دارند. پروفسور روی گاترمن، مدیر مرکز آزادی بیان در دانشگاه سیراکیزو، گفت: «این شکایت تنها یک روز پس از انتشار این گزارش جنجالی مطرح شده و همین سرعت ممکن است بر کیفیت آن تأثیر گذاشته باشد. شکایت‌نامه بیشتر بر گستردگی بازنشر گزارش در فضای

گزارش: سینمای ایران

آسیب چشم آبی و پول به سینمای ایران

ابوالفضل پورعرب از خاطرات و حسادت و دشمنی در سینما گفت

فیلمی مانند «عروس» تبلیغ نمی‌شود. نمی‌خواهم بگویم که نسبت به این بی‌معرفتی و کم لطفی‌ها، بی‌تفاوت هستم اما دوست ندارم درگیر این ماجراها شوم. این بازیگر پیشکسوت گفت: «من چند سال برای بازی‌های مختلف ازجمله «نرگس» کاندیدا شدم اما گفتند به او جایزه ندهید زیرا پررو می‌شود. احساس می‌کردم که این قضاوت‌ها عادلانه نیست تا جایی که برای فیلم جنگی «مرد بارانسی» جایزه گرفتم و گفتم که چرا این همه بازی کردم اما برای یک فیلم جنگی به من جایزه دادند؟ من ۷ سال پشت سر هم کاندیدا شدم اما هیچ جایزه‌ای نگرفتم. در جشنواره پیونگیانگ برای این فیلم به من جایزه دادند که تا همین امروز هم به دست من نرسیده است!»

پورعرب در پاسخ به این پرسش که کدام بازیگران امروزی را دوست دارد، گفت: «وقتی کسی به دل مردم نزدیک می‌شود حتماً چیزی در وجود خود دارد. امروزه حامد بهداد، حمید گودرزی و ... هستند که من بازی‌شان را دوست دارم. خیلی از جوانان امروزه خوب هستند اما باید ببینیم که دورین چقدر این بازیگران را دوست دارد. حتی محمدرضا گلزار را هم دوست دارم زیرا تلاش می‌کند که اتفاقات خوبی رقم بخورد اما اینکه تا چه اندازه در این زمینه موفق بوده است، جای بحث دارد. ساعد سهیلی هم خوب بازی می‌کند. ولی در حالت کلی برای بازیگران از همه مهم‌تر این است که اخلاق و کاراکتر داشته باشند و یک جایی مانند کتاب حافظ به خانه مردم راه پیدا کنند. آقای جمشید مشایخی اینگونه بود و در خانه همه مردم جای داشت.»

پورعرب درباره جوان اول سینما گفت: «یکی از دلایل اینکه ما جوان اول در سینما نداریم به خاطر کلاس‌های آموزشی است. در کلاس آموزشی، ماهی‌گیری را یاد نمی‌دهند. من هم به پسر خود گفتم که بازیگری را از طریق آکادمیک یاد بگیر نه از طریق من. ما یک سمندریان داشتیم و نمی‌توان به کسی که در کلاس بازیگری ثبت‌نام کرده است، بگویم سمندریان باش. چشم‌های آبی و پول این عرصه را نابود کرده است. در حوزه بازیگری باید ریاضت کشید تا یک آرتیست شد.» او با شکایت از فیلم‌های امروز سینمای ایران گفت: «سوژه‌هایی که در سینما وجود دارد نیز عجیب است. قبلاً آقایان دست می‌زدند و خانم‌ها می‌رقصیدند الان خانم‌ها دست می‌زنند و آقایان می‌رقصند. فاعل در سیستم سینما مرد است و خانم‌ها هم گاهی می‌توانند فاعل شوند اما آدم نمی‌تواند این نوع کمدی که شروع و پایانش با رقص است را درک کند. به نظر می‌رسد که جوان اول‌ها خیلی دیگر عنصر مردانه ندارند و نقش اول فیلم‌ها دیگر بازتاب زیادی بین مردم ندارد. ما با بهترین لباس‌هایمان مقابل دوربین و مسرد می‌رفتیم زیرا رفتار اجتماعی ما نیز به فیلم‌ها خیلی قوت می‌دهند.»

هفته گذشته نشان درجه یک هنری از سوی سازمان سینمایی به ابوالفضل پورعرب اهدا شد. حدود ۳۴ سال از حضور این بازیگر در سینما می‌گذرد اما پیش از آن از سال ۱۳۵۹ در گروه محمود استادمحمد روی صحنه تئاتر حضور داشت. به مناسبت دریافت نشان درجه یک هنری، بهروز افخمی که پورعرب برای اولین بار با بازی در فیلم «عروس» پا به سینما گذاشت از این بازیگر دعوت کرد که به برنامه «هفت» بیاید. او در این برنامه از خاطرات خود و حسادت‌ها و دشمنی‌هایی که در دوران بازیگری‌اش به او روا داشته شد و جایزه‌ای که هیچ‌وقت به دستش نرسید، گفت.

ابوالفضل پورعرب در ابتدای این بخش درباره حضور در سینما عنوان کرد: «من در آن زمان تنها فیلمی که کار کردم «زخمه» بود اما خیلی تئاتر کار می‌کردم. در فیلم‌هایی نیز دستیار کارگردان بودم اما فیلم «عروس» برای من به نوعی رویا و خیال بود و وقتی به من این فیلم را پیشنهاد دادند، باور نمی‌کردم زیرا سینما برای من و خیلی‌ها یک رویای دست نیافتنی بود.»

بهروز افخمی گفت: «در فیلم عروس اصرار داشتم، بازیگر نقش اول مرد حدود ۲۶ یا ۲۷ ساله باشد چون شخصیت مثبت نبود؛ قاچاقچی بود، تصادف می‌کرد و از صحنه فرار می‌کرد. اما اگر چنین رفتاری از فردی جوان سر بزند، تماشاگر ممکن است با او همدلی کند. پدرم می‌گفت: «اگر پسریت را ۳۰ سالگی خود یا دیگری را نکشید، زنده می‌ماند». منطق فیلم هم براساس همین نگاه شکل گرفت». پورعرب ضمن قدردانی از افخمی گفت: «من متولد ۱۳۴۰ هستم و زمان فیلمبرداری ۲۸ سالم بود. آقای افخمی، من مدیون شما هستم زیرا فارغ از بازیگری به من درس زندگی دادید و رفتار آدم‌ها را به من گوشزد می‌کردید. شما همیشه به من می‌گفتید چرا همه برای تو می‌زنند. در حالی که من به کسی کاری نداشتم اما خیلی از افراد که اصلاً ربطی هم به من نداشتند به من حسادت می‌کردند.»

افخمی هم در پاسخ به او گفت: «وقتی برای تمرین به دفتر می‌آمدی با خوشرویی به همه سلام می‌دادی همین کار تو باعث شده بود که بعضی‌ها احساس کنند که می‌توانند، پشت سر تو بدگویی کنند و مدام به من می‌گفتند چرا این جوان باید نقش اول فیلمی که پول زیادی هم برای آن صرف می‌شود، بازی کند. این حسادت‌ها در سینما خیلی معمول است نه فقط در ایران بلکه در سینمای جهان هم وجود دارد و من به همین خاطر به تو گفتم که وقتی وارد دفتر می‌شوی تنها یک سلام بلند بکن و به همه ائقدر سلام نده».

پورعرب با اشاره به کم‌لطفی‌هایی که در حق او صورت گرفته است، بیان کرد: من اصلاً دوست نداشتم در این سال‌ها با کسی رقابت کنم اما هنوز هم افتخار من بازی کردن در فیلم «عروس» است اما متأسفانه هنوز هم

زمینه را برای صنعتی شدن شهری فراهم کرد. بنابراین، اقتصاد روستایی مقر تغییرات کشاورزی و صنعتی شدن اولیه‌ای بود که امروزه تاریخ‌دانان آن‌ها را پیش‌شرط رشد اقتصادی مدرن می‌دانند هم‌چنین انقلاب سبز در مزارع آسیا باعث شکل‌گیری امید تازه‌ای به توسعه جهان سوم امروزی شد. به همین دلیل، هرچند اندازه‌گیری اقتصادی کلان رشد خروجی و منابع آن می‌تواند چارچوب کلی فرآیند توسعه را شرح دهد اما درک این که چرا و چگونه این اتفاق رخ می‌دهد، بیش از پیش منوط به تحلیل ساختارهای اقتصادی و نهادهای اقتصاد روستایی یا سنتی به‌عنوان خاستگاه‌های صنعتی شدن بوده است. در نتیجه در اقتصادهای پیشاصنعتی و در حال صنعتی شدن، خانوار روستایی به‌عنوان نهادی در مرکز توجه قرار گرفته است که تولید و مصرف در آن سازمان‌دهی و تعیین می‌شود. در عین حال، روستاها و سایر شبکه‌های اقتصادی که خانوارها در آن فعالیت می‌کنند بیش از پیش به تشکیل یک چارچوب نهادی برای اولین مراحل توسعه کمک می‌کنند که حتی با ظهور بخش مدرن همچنان مسیر توسعه را تحت تأثیر قرار می‌دهند. خانوار در ژاپن همواره نوعی سازمان خانوادهمحور متمایز، هرچند نه منحصر به‌فرد بوده است اما امروزه نیز هم در رشد بخش کشاورزی هم بخش سنتی صنعت و خدمات همچنن در تعیین تغییرات جمعیتی و اجتماعی، نقشی کلیدی دارد. او در ادامه می‌نویسد: «درحالی‌که زمین‌ها هنوز در حال آبادسازی بود و شرایط برای یک سیستم کشت ثابت و مبتنی بر برنج فراهم می‌شد، سازمان‌دهی کشاورزی ژاپن همچنان در خانواده‌های نسبتاً گسترده و بزرگ با گروه‌های قبیله‌محور صورت می‌گرفت؛ اما با برقراری نظم و آرامش تحت حاکمیت رژیم توکوگاوا و کوتاه شدن دست بسیاری از طبقات جنگجوی سامورایی از زمین‌ها و ارسال آن‌ها به شهرها، کنترل کشت بیش‌ازپیش در دست واحدهای کوچک خانوادهمحور قرار گرفت. از آن زمان، دقیقاً طی اصلاحات ارضی پس از جنگ جهانی دوم و پس از آن، اداره کردن مزرعه مسئولیت خانوارها بوده است که براساس نیروی کار و مهارت‌های خود معمولاً (خارج از هوکایدو) در مجموع روی حداکثر یک یا دو هکتار زمین -اغلب بسیار کمتر- کشت می‌کردند. هر جا کنترل دارایی‌ها و حق کشت کافی در دست خانوارها بود تا آن را به دارایی با ارزشی تبدیل کنند، سعی می‌کردند ساختاری طبق اصول زندگی خانوادگی هدفمند و ایده‌آل ژاپن داشته باشند و ساختارها و رویه‌های «ای» [خانواده‌ای که اعضای آن بیش از دو نسل از افراد را در بر می‌گیرند،] یا خانوار سنتی را پذیرند. به همین دلیل، «ای» نه‌تنها الگوی خانوار کشاورز بود بلکه به الگوی کسب‌وکارهایی تبدیل شد که بیشتر سنتی بودند، به‌طوری که گفته می‌شود «بصیرت ای» تا دوره پس از جنگ کاملاً ادامه پیدا کرد و هنوز هم برای مثال در دنیا فعالیت‌های هنری و فرهنگی سنتی ژاپن مشهود است.»

دلار به رئیس جمهور برای دریافت مجوز ادغام با اسکای‌دنس را یک «رشو به بزرگ و چاق» خوانده بود. ترامپ برنامه «۶۰ دقیقه» سی‌بی‌اس را متهم به ویرایش مصاحبه «کامالا هریس» برای کمک به او در انتخابات کرده بود. رئیس جمهور آمریکا در اولین ساعات جمعه به وقت واشینگتن در شبکه اجتماعی تروث سوشال نوشت: «خیلی خوشحالم که کلبر اخراج شد. استعداد او حتی از آمار بینندگانش کمتر بود. شنیده‌ام که جیمی کیمل نفر بعدی است. او حتی از کلبر بی‌استعدادتر است!»

ترامپ در ادامه از «گرگ گاتفلد» کمدین شبکه فاکس نیز تمجید می‌کند و درباره «جیمی فالن» می‌گوید: «از همه آ‌ها روی هم بهتر است. از جمله آن احق در شبکه آن‌بی‌سی که «برنامه امشب» سابقاً عالی را خراب کرده».

کلبر چند روز پیش درباره مصالحه پارامونت و ترامپ گفته بود: «به عنوان کسی که همیشه افتخار می‌کند کارمند این شبکه است، این اقدام را توهین‌آمیز دانستم و نمی‌دانم که آیا امکان دارد که اعتماد به این شرکت را احیا کند یا نه. و یادتان باشد، پارامونت فیلم «تبدیل‌شوندگان: ظهور غول‌ها» را ساخته است». لغو برنامه کلبر با انتقاد بسیاری از کمدین‌ها از جمله «جیمی کیمل»، «جان استوارت»، «جیمی فالن» و برخی از شخصیت‌های سیاسی از جمله سناتور «الیزابت وارن» مواجه شده است. وارن پنج‌شنبه شب در ایکس نوشت: «مردم آمریکا سزاوار این هستند که بدانند آیا این برنامه به دلایل سیاسی لغو شده یا نه».

کیمل در اینستاگرام نوشت: «دوست داریم استیون.» و خطاب به شبکه سی‌بی‌اس: «گور پدر تو همه شلدون‌هایت.» این کمدین پیش‌تر به «ورایتی» گفته بود که نگران است، ترامپ مانع فعالیت کمدین‌ها شود: «سادەلوح خواهید بود اگر کمی نگران نباشید. اما این موضوع نباید تأثیری روی شما داشته باشد». «بن استیبلر» می‌نویسد: «متأسفم که می‌شوم سی‌بی‌اس یکی از بهترین برنامه‌های موجود را کنسل کرده. برای تمامی کسانی که در آن برنامه کار کردند، آرزوی بهترین‌ها را دارم».

«جان استوارت» دیگر کمدینی که سال‌هاست از ترامپ انتقاد می‌کند، در اپیزود پنج‌شنبه شب پادکست «برنامه هفتگی با جان استوارت به این پرسش یک شنونده پاسخ داد که آیا شرکت اسکای‌دنس «برنامه روزانه» را پس از چند دهه لغو می‌کند یا نه؟ استوارت پاسخ می‌دهد: «متأسفانه از آنها چیزی نشنیده‌ایم. با من تماس نگرفته‌اند تا بگویند: «خیلی در آن دفتر احساس راحتی نکن، استوارت». اما اجازه دهید به شما بگویم که من را از تشکیلات مزخرف‌تری بیرون انداخته‌اند. سرا می‌ایستیم. راستش نمی‌دانم». او اضافه کرد که شبکه کمدی سنترال بدون «برنامه روزانه» مثل موزاک است.

توسعه اقتصادی

ژاپن

معجزه اقتصادی

ژاپن اولین نمونه

صنعتی‌سازی آسیایی

پنه‌لوپه فرانکس

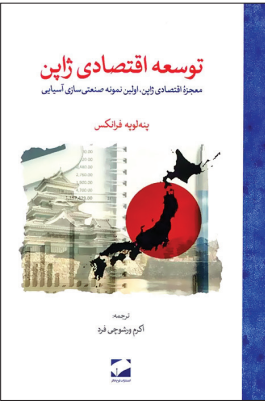
ترجمه اکرم

ورشوچی فرد

انتشارات لوح فکر

۴۵۰ صفحه

۴۵۰ هزار تومان

روی جهان غرب گشود و اصلاحات گسترده‌ای را آغاز کرد. فرانکس این دوره را نقطه عطفی می‌داند که در آن دولت مرکزی قدرتمند با الگوبرداری از غرب، زیرساخت‌های مدرن (راه‌آهن، تلگراف، صنایع سنگین) را ایجاد کرد. اصلاحات ارضی، نظام مالیاتی نوین و سرمایه‌گذاری در آموزش عمومی از دیگر اقدامات کلیدی بود. نویسنده تأکید می‌کند که موفقیت ژاپن در این دوره تنها تقلید کورکورانه از غرب نبود بلکه ترکیب هوشمندانه‌ای از فناوری‌های خارجی با نهادهای داخلی بود. پس از این، ویرانی‌های جنگ جهانی دوم، اقتصاد ژاپن را به نابودی کشاند اما فرانکس نشان می‌دهد که چگونه این کشور با برنامه‌ریزی دقیق و همکاری بین دولت، شرکت‌ها و نیروی کار به معجزه‌ای اقتصادی دست یافت. فرانکس در نهایت، دوران پس از دهه ۱۹۸۰ را با رشد حباب‌های مالی و رکود طولانی‌مدت (دهه گمشده) بررسی می‌کند. سیاست‌های پولی گسترده و سفته‌بازی در بازار املاک و سهام به بحران مالی ۱۹۹۰ انجامید و اعتماد به مدل ژاپنی را کاهش داد. نویسنده این بحران را ناشی از ترکیبی از عوامل داخلی (ساختارهای سختگیرانه اقتصادی، پیری جمعیت) و خارجی (فشارهای تجاری از سوی آمریکا، جهانی‌سازی) می‌داند. با این حال مهم‌ترین استدلال فرانکس این است که توسعه ژاپن، نتیجه تعامل پیچیده بین «سنت» و «نوآوری» بوده است.

مسیر توسعه از روستا می‌گذرد

پنه‌لوپه فرانکس در کتابش ما را به اعماق تحول تاریخی و اقتصادی ژاپن می‌برد: از مزارع برنج و اقتصاد روستایی تا کارخانه‌های پیشرفته و معجزه اقتصادی دهه‌های پس از جنگ جهانی دوم. به اعتقاد او هرچند شهرهای کوچک و بزرگ، به‌عنوان مراکز تجارت و مصرف، نقش بسیار مهمی در فرآیند توسعه اقتصادی اروپا داشتند اما رشد تولید- هم محصولات کشاورزی هم کالاهای تولیدی- ابتدا در مناطق روستایی آغاز شد و در نهایت

مجازی تمرکز دارد تا شواهد افترا».

او همچنین افزود: «درخواست ۱۰ میلیارد دلاری برای هر بند از شکایت تقریباً مضحک به نظر می‌رسد و با هیچ معیار واقعی خسارت احتمالی همخوانی ندارد. با این حال شاکي باید نتواند ثابت کند که وال‌استریت ژورنال با علم به کذب بودن، این گزارش را منتشر کرده؛ امری که بعید به نظر می‌رسد».

این پرونده فصل تازه‌ای از رابطه پرفرازونشیب ترامپ و روپرت مرداک را رقم زده است: رابطه‌ای که گاهی با ستایش و گاهی با اختلاف همراه بوده. شبکه فاکس نیز که تحت مالکیت مرداک است، حامی سرسخت ترامپ محسوب می‌شود و بسیاری از اعضای تیم دولت او نیز از همین شبکه جذب شده‌اند. ترامپ فوریه امسال از مرداک در کاخ سفید استقبال کرد و او را چهره‌ای افسانه‌ای و شخصیتی شگفت‌انگیز توصیف کرد.

از سوی دیگر «دونالد ترامپ» رئیس جمهور آمریکا از کنسل شدن برنامه شبانه «استیون کلبر» در شبکه سی‌بی‌اس ابراز خوشحالی کرد و گفت امیدوار است که پس از او «جیمی کیمل» اخراج شود.

سی‌بی‌اس پنج‌شنبه گذشته اعلام کرد که برنامه کلبر را در سال ۲۰۲۶ به دلایل مالی به پایان می‌رساند. چند روز پیش کلبر از مصالحه پارامونت گلوبال با «دونالد ترامپ» انتقاد کرده و پرداخت ۱۶ میلیون

ادامه تیتر یک

روزی تراکش

اکنون که کشور از سوی دشمنان درگیر تهدیدات مختلف است باید هوشیار بود و شبکه نظام بانکی را تقویت کرد. زیرا کسی نمی‌داند که اگر روزی نظام بانکی هک شود و خدمات بانکی مدرن از کار بیفتد چه رخ خواهد داد.

یک توقف ناگهانی در معاملات روزمره و خرید مایحتاج اولیه مثل غذا و سوخت به معضل تبدیل می‌شود چون فروشگاه‌ها نمی‌توانند، پرداخت‌های غیرنقدی را پردازش کنند و موجودی نقدی‌شان هم به سرعت ته می‌کشد.

زیرساخت‌های نظام بانکی ایران، باوجود چالش‌هایی که با آن مواجه است، از جنبه‌های مثبتی برخوردار است که می‌تواند به‌عنوان پایه‌ای برای توسعه اقتصادی و اجتماعی کشور عمل کند. یکی از نقاط قوت این نظام، گستردگی شبکه بانکی و تعداد بالای شعب در سراسر کشور است. نظام بانکی ایران از نظر گستردگی شبکه شعب با بیش از ۲۳ هزار شعبه، یکی از نقاط قوت خود را در مقایسه با بسیاری از کشورها نشان می‌دهد. این تعداد شعبه، دسترسی به خدمات بانکی را حتی در مناطق روستایی و کمتر توسعه‌یافته ایران فراهم کرده است، چیزی که در کشورهای درحال توسعه‌ای مانند مالزی یا ترکیه کمتر دیده می‌شود. یکی دیگر از جنبه‌های مثبت، سرمایه‌گذاری قابل توجه در زیرساخت‌های فناوری بانکی است. این زیرساخت‌ها، به‌ویژه در دوران تحریم‌ها، به ایران کمک کرده‌اند تا نظام مالی داخلی خود را حفظ کند و وابستگی به سیستم‌های بین‌المللی مانند سوئیفت را کاهش دهد. نظام بانکی ایران با وجود محدودیت‌های ناشی از تحریم‌ها، توانسته به حفظ تعاملات اقتصادی با کشورهای دیگر کمک کند. این زیرساخت‌ها و ابتکارات نشان‌دهنده انعطاف‌پذیری و ظرفیت نظام بانکی ایران برای تطبیق با شرایط دشوار و حمایت از اقتصاد ملی است. هرچند همچنان نیاز به اصلاحات برای افزایش شفافیت، کاهش وام‌های غیرجاری و بهبود نظارت بانکی وجود دارد.

متأسفانه در کنار این نقاط قوت، ضعف‌هایی نیز وجود دارد: ازجمله اینکه تحریم‌ها تأثیر عمیقی بر نظام بانکی ایران گذاشته و آن را از سیستم‌های بین‌المللی مانند سوئیفت جدا کرده است، درحالی که کشورهایی مانند مالزی، ترکیه یا عربستان به‌طور کامل در سیستم مالی جهانی ادغام شده‌اند. این انزوا، ایران را وادار به استفاده از روش‌های غیررسمی مانند حواله کرده که در مقایسه با سیستم‌های شفاف و امن کشورهای دیگر، ریسک پول‌شویی و عدم شفافیت را افزایش می‌دهد. همچنین نکته‌ای که نباید از نظر دور داشت، زیرساخت فرسوده، ناهماهنگ و بعضاً متمرکز نظام بانکی ایران است. وابستگی شدید به سامانه‌های محدود و فقدان پشتیبان‌های مستقل منطقه‌ای باعث می‌شود، کوچک‌ترین اختلال دامنه‌ای ملی پیدا کند. تجربه قطعی‌های سراسری در یکی دو سال اخیر نشان داده که گاهی یک اختلال ساده در سوئیچ شتاب یا شبکه شایرک می‌تواند، میلیون‌ها نفر را هم‌زمان دچار اختلال کند. در کشوری که بخش عمده‌ای از خریدوفروش‌های روزمره، پرداخت قبوض، خدمات درمانی و حتی پرداخت حقوق بازنشستگان از مسیرهای الکترونیکی انجام می‌شود باید با تمام قوا مقابل این اتفاق ایستاد و نگذاشت به یک بحران ملی تبدیل شود. حتی یک اختلال کوتاه‌مدت در عملکرد پوزها و خودپردازها کافی است تا مردم را به صف‌های بانکی، فروشگاه‌ها و پمپ بنزین‌ها بکشاند.

با این اوصاف شاید لازم باشد هم در سطح حاکمیتی و هم در سطح مدیریتی بانک‌ها، بازنگری جدی در استراتژی‌های پدافند غیرعامل و امنیت سایبری صورت گیرد. باید سناریوهای بحرانی‌تری را هم تصور و برای آنها آماده شد. ایجاد شبکه‌های موازی منطقه‌ای، آموزش‌های عمومی برای مقابله با بحران‌های مالی، توزیع منظم پول نقد در شرایط اضطراری و شفافیت در اطلاع‌رسانی ازجمله اقدامات پیشگیرانه‌ای هستند که می‌توانند، ضربه علاوه بر تمرکز بر سرعت و گستردگی خدمات بر تاب‌آوری در برابر بحران‌ها نیز تمرکز کند.

بن‌بست بریکس

مشکل دونالد ترامپ با کشورهای بریکس چیست؟

مهتا معرفت

گروه اقتصاد

دونالد ترامپ یک بار دیگر علیه کشورهای عضو سازمان بریکس موضع گرفت و گفت: «وقتی درباره گروه ۶ کشوری بریکس شنیدم اساساً به شکلی بسیار سخت به آن ضربه زدم. چنانچه این بلوک شکل معناداری به خود پیدا کند، سریعاً به پایان می‌رسد. ما هرگز اجازه نخواهیم داد که کسی ما را به بازی بگیرد».

این شدیدترین و صریح‌ترین تهدید دونالد ترامپ علیه کشورهای عضو بریکس است و زمانی دوباره مطرح می‌شود که کشورهای این سازمان خواستار استفاده از یک ارز جدید به جای دلار شدند. اخیراً لوئیس ایناسیو لولا داسیلوا گفت: پیدا کردن یک ارز تجاری جدید بی‌نهایت ضروری است، اگر نه قرن بیستویکم را به همان صورتی به پایان خواهیم رساند که قرن بیستم را آغاز کردیم و این برای بشریت خوب نخواهد بود. رئیس جمهور برزیل موانع پیش روی حذف دلار را اقتصادی ندانست و گفت: همه چیز سیاسی است و باید آن را رفع کنیم. ایران سال‌هاست که به دلایل سیاسی و اقتصادی، به‌ویژه به دلیل تحریم‌های آمریکا، به دنبال کاهش وابستگی به دلار و دلارزدایی از اقتصاد خود است. به این ترتیب وقتی سیاستمداران کشورهای دیگر درباره کنار گذاشتن دلار از مناسبات اقتصادی جهان صحبت می‌کنند، مقامات ایرانی قند در دلشان آب می‌شود. با این حال تلاش‌های ایران و دیگر کشورهای مخالف سلطه دلار با چالش‌هایی مواجه بوده است.

دونالد ترامپ به شدت با روند دلارزدایی مخالف است و آن را تهدیدی برای هژمونی اقتصادی آمریکا می‌داند. او بارها هشدار داده که اگر کشورهای بریکس دلار را کنار بگذارند با تعرفه‌های سنگین ۱۰۰ درصدی بر کالا‌های آنها مواجه خواهند شد. ترامپ معتقد است که حفظ جایگاه دلار به عنوان ارز ذخیره جهانی برای قدرت اقتصادی و سیاسی آمریکا حیاتی است و سیاست‌های تعرفه‌ای او، مانند اعمال تعرفه ۲۵ درصدی بر کانادا و مکزیک و ۲۰ درصدی بر چین، نشان‌دهنده تلاش برای مقابله با این روند است. او حتی طرح‌هایی مانند «توافق مارالاگو» برای تضعیف ارزش دلار به منظور تقویت صادرات آمریکا را بررسی کرده اما همچنان از تسلط دلار حمایت می‌کند.

دونالد ترامپ تأکید کرده که هیچ شانسی برای جایگزینی دلار آمریکا در تجارت بین‌المللی توسط بریکس وجود ندارد و کشورها باید با آمریکا خداحافظی کنند اگر چنین تلاشی کنند. این تهدیدها می‌تواند به عنوان نشانه‌ای از فشار سیاسی و اقتصادی دیده شود که احتمالاً بریکس را نگران می‌کند. چندی پیش پس از تهدید دونالد ترامپ مبنی بر اعمال ۱۰۰

بازار سهام

نسرین خدادادی

گروه اقتصاد

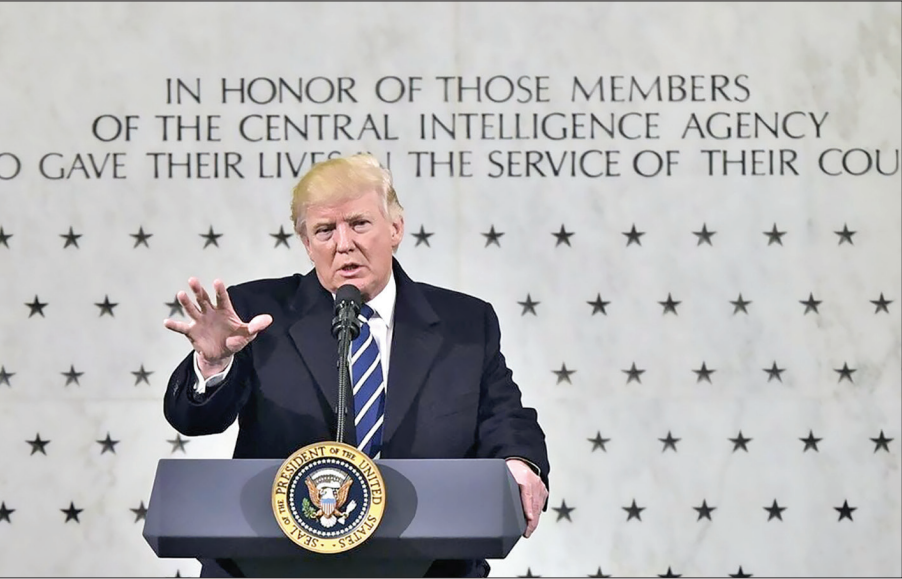
بازار سرمایه در حالی روز صعودی ملایمی را پشت سر گذاشت که همچنان نشانه‌هایی از احتیاط در رفتار معامله‌گران قابل مشاهده است. هنوز سایه نااطمینانی روی بازارها سنگینی می‌کند و کسی نمی‌داند در آینده چه اتفاقاتی در بازارها رخ می‌دهد. در چنین شرایطی برخی از تحلیلگران تلاش می‌کنند، مهاجران بیرون رفته از بازارهای مالی را دوباره به فعالیت فراخوانند که ظاهراً در این زمینه موفق بوده‌اند.

در پایان معاملات دیروز بازار سهام، شاخص کل بورس با رشد ۱۵ هزار و ۸۴۸ واحدی معادل ۵۷/۵۰ درصد به سطح دو میلیون و ۸۰۱ هزار واحد رسید. شاخص هم‌وزن نیز با افزایش ۴ هزار و ۳۳ واحدی معادل ۴۸/۰ درصد به عدد ۸۴۲ هزار

درصد تعرفه بر کشورهای که دلار را کنار بگذارند، روسیه بلافاصله از سیاست رسمی خود در زمینه جایگزینی پول بریکس به جای دلار عقب نشست.

تهدیدهای دونالد ترامپ علیه کشورهای عضو بریکس، به‌ویژه در زمینه دلارزدایی، بخشی از استراتژی گسترده‌تر او برای حفظ سلطه اقتصادی و سیاسی آمریکا در جهان است. او دلار را نه تنها به‌عنوان یک ابزار اقتصادی بلکه به‌عنوان نمادی از قدرت ژئوپلیتیکی ایالات متحده می‌بیند. از دیدگاه ترامپ هرگونه تلاش برای کاهش وابستگی به دلار یا ایجاد ارز جایگزین، چالشی مستقیم علیه هژمونی آمریکاست که باید با ابزارهای اقتصادی مانند تعرفه‌های سنگین یا حتی تهدیدهای سیاسی پاسخ داده شود. این رویکرد ریشه در نگرانی عمیق‌تر از تغییر نظم جهانی دارد، جایی که بریکس با جذب اعضای جدید و تقویت همکاری‌های اقتصادی به تدریج به نیرویی تبدیل شده که می‌تواند، توازن قدرت اقتصادی را به نفع اقتصادهای نوظهور تغییر دهد.

در مقابل، کشورهای بریکس، به‌ویژه چین و روسیه، دلارزدایی را نه تنها یک هدف اقتصادی بلکه یک ضرورت استراتژیک برای کاهش آسیب‌پذیری در برابر تحریم‌های غرب می‌دانند. تحریم‌های گسترده علیه روسیه پس از جنگ اوکراین در سال ۲۰۲۲ و محدودیت‌های مالی علیه ایران، نمونه‌های روشنی از استفاده آمریکا از دلار به عنوان یک سلاح سیاسی هستند. این وضعیت باعث شده تا کشورهایی مانند چین، که مازاد تجاری قابل‌توجهی دارد، و روسیه، که به دنبال کانال‌های مالی مستقل است، به‌طور جدی به دنبال ایجاد سیستم‌های پرداخت جایگزین مانند شبکه‌های بانکی

درون‌گروهِی یا حتی یک ارز مشترک باشند. با این حال اختلافات داخلی در بریکس به‌ویژه بین کشورهایی مانند چین و روسیه که رویکرد تهاجمی‌تری به دلارزدایی دارند و هند و برزیل که محتاط‌تر عمل می‌کنند، مانع از پیشرفت سریع این هدف شده است. هند، به‌عنوان مثال، به دلیل روابط استراتژیک با آمریکا و وابستگی به بازار این کشور، تمایلی به حمایت از یک ارز واحد بریکس ندارد و بیشتر بر تجارت با ارزهای ملی تمرکز کرده است.

با این حال از آنجایی که بسیاری از این کشورها به تجارت با آمریکا وابسته هستند، تهدیدهای ترامپ می‌تواند پیامدهای جدی برای اقتصاد آنها داشته باشد. این نگرانی به ویژه برای کشورهایی که بخش بزرگی از تجارت خود را با آمریکا انجام می‌دهند مانند چین و هند، می‌تواند قابل توجه باشد. با این حال ترس یا نگرانی در چنین مواردی می‌تواند بیشتر به عنوان توجه به پیامدهای اقتصادی و سیاسی تعبیر شود تا ترس محض. بریکس ممکن است به دنبال راهایی برای مقابله یا تطبیق با سیاست‌های ترامپ باشد، نه فقط ترس از آنها.

در مجموع، تلاش بریکس برای دلارزدایی از نگرانی‌های اقتصادی، سیاسی و استراتژیک ناشی می‌شود اما موانع سیاسی و نبود جایگزین قوی، مانع پیشرفت سریع این روند است. بریکس تاکنون در ایجاد سازوکارهای مالی مانند بانک توسعه جدید (NDB) و ترتیبات ذخیره ارزی احتیاطی (CRA) موفق بوده است. افزایش همکاری‌ها در زمینه‌های مختلف می‌تواند به تحقق اهداف بیشتر منجر شود. اما موفقیت بریکس برای کنار گذاشتن دلار به عوامل مهمی بستگی دارد که شاید در شرایط کنونی مهیا نباشند.

رسید. شاخص هم‌وزن نیز ۴۸/۰ درصد بر ارتفاع خود افزود و در محدوده ۸۴۲ هزار واحدی قرار گرفت. در فرابورس نیز شاخص کل این بازار ۴۲/۰ درصد صعود را تجربه کرد و در کانال ۲۵ هزار واحدی قرار گرفت.

در معاملات روز شنبه ۵۷۳ میلیارد تومان پول حقیقی از بازار خارج شد و ارزش معاملات خرد بازار نیز به ۵ هزار و ۴۰۲ میلیارد تومان رسید.

اسکناس آمریکایی که معاملات هفته گذشته را در قیمت ۸۸ هزار و ۶۵۰ تومان به پایان رسانده بود؛ معاملات دیروز را در قیمت ۸۷ هزار و ۸۵۰ تومان آغاز کرد. فاصله گرفتن نرخ ارز از کانال ۹۰ هزار تومانی، گویای این نکته است که از شدت انتظارات تورمی و تقاضای سفته‌بازانه در بازار ارز کاسته شده است. در بازار فیزیکی طلا و سکه نیز قیمت هر گرم طلای ۱۸ عیار به ۷ میلیون و ۳۰ هزار تومان رسید و قیمت سکه هم با کاهش ۵/۱ درصدی وارد کانال ۷۸ میلیون تومان شد.

و ۷۰۶ واحد رسید تا نشان دهد، حرکت صعودی امروز نسبتاً متعادل در کلیت بازار بوده است.

گزارش‌ها حاکی از آن است که شاخص‌های بازار سهام در روز شنبه یکپارچه صعودی شدند و دماسنج اصلی بورس تهران با استمرار رشد خود وارد کانال ۲ میلیون و ۸۰۰ هزار واحدی شد. رشد ۲۱/۶ درصدی نماگر اصلی بازار سهام در ۶ روز معاملاتی اخیر موجب شده تا شاخص کل بتواند از کف ۲ میلیون و ۶۳۷ هزار واحدی تجربه شده در هجدهم تیر فاصله بگیرد. شاخص کل پس از ۱۲ روز معاملاتی به کانال ۲ میلیون و ۸۰۰ هزار واحدی بازگشت. همچنان حجم و ارزش معاملات در سطوح پایین، یک نکته منفی برای بازار سهام تلقی می‌شود و تدام روند صعودی بازار ضامن دست به دست شدن سهام در میان گروه‌های مختلف سرمایه‌گذاران است.

در معاملات دیروز بورس تهران، شاخص کل با رشد ۵۷/۰ درصدی همراه شد و به سطح ۲ میلیون و ۸۰۱ هزار واحدی

مهار حریق

یک نفر بر اثر آتش سوزی در پالایشگاه آبادان جان باخت

گروه اجتماعی: ظهر دیروز روابط عمومی شرکت پالایش نفت آبادان در اطلاعیه‌ای از وقوع حریق در واحد ۷۵ این پالایشگاه خبر داد. در این حادثه یک نفر از کارکنان پالایشگاه، جان خود را از دست داد. سخنگوی سازمان مدیریت بحران کشور اعلام کرد که آتش‌سوزی «تحت کنترل است و علت اصلی حادثه پس از پایان کامل عملیات اطفای حریق مشخص خواهد شد». حسین ظفری با اشاره به وقوع حادثه در ظهر شنبه افزود که پس از اطلاع از آتش‌سوزی، نیروهای عملیاتی آتش‌نشانی، امدادی و مدیریت بحران به سرعت به محل اعزام شده و با «سرعت کامل مشغول عملیات اطفاء» هستند. او خاطرنشان کرد که تاکنون از گسترش آتش‌سوزی جلوگیری شده و وضعیت در حال مدیریت است. ظفری ضمن اشاره به گرمای فوق‌العاده هوا در آبادان-که این شهر روزهای ۲۷ و ۲۸ تیرماه را در فهرست گرم‌ترین نقاط جهان قرار داده بود- افزود: «گرمای بیش از حد می‌تواند، اثر منفی بر تجهیزات پالایشگاهی داشته باشد و این عامل احتمالاً در بروز حادثه مؤثر بوده است».

با وجود اعلام کنترل آتش، بررسی‌های کارشناسی ادامه دارد. بر اساس گزارش‌های اولیه فنی شرکت پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی، علت وقوع حریق در واحد ۷۰ این پالایشگاه (که در مجاورت واحد ۷۵ است) مربوط به نشستی یکی از پمپ‌های این واحد بوده و تا کنون «هیچ‌گونه شواهدی از خرابکاری یا دخالت عوامل انسانی» مشاهده نشده است. این گزارش افزود که با تلاش تیم‌های عملیاتی و امدادی، حریق این واحد کاملاً مهار شده و تولید پالایشگاه با

بهره‌گیری از ظرفیت خالی واحدهای دیگر بدون وقفه ادامه دارد. پالایشگاه آبادان که یکی از قدیمی‌ترین و بزرگ‌ترین پالایشگاه‌های نفت در ایران و خاورمیانه به شمار می‌آید، نقش مهمی در تامین سوخت کشور دارد. حادثه امروز پالایشگاه آبادان در حالی رخ داده که این پالایشگاه، دهه‌ها فعالیت در حوزه نفت و فرآورده‌های نفتی را در کارنامه خود دارد و بارها مورد توجه و بهره‌برداری‌های جدید قرار گرفته است. یکی از مهم‌ترین حادثه‌ها در این پالایشگاه مربوط به اواخر سال ۹۰ است؛ پس از مراسم افتتاح یک واحد جدید تولید بنزین با حضور رئیس‌جمهور وقت، انفجار و آتش‌سوزی مهیبی در یکی از بخش‌های پالایشگاه روی داد. گزارش‌ها حاکی است که تنها دقایقی پس از افتتاح به دلیل یک مشکل فنی ناگهانی «بخشی از پالایشگاه دچار حریق شد»؛ برخی منابع تعداد کشته‌ها را ۶ تا ۴ نفر و مجروحان را ۲۳ نفر اعلام کردند. آتش گرفتن واحد تازه تأسیس منجر به پخش دود غلیظ بر فراز شهر آبادان شد و رسانه‌ها آن را «بدترین حادثه پس از جنگ تحمیلی» در این پالایشگاه خواندند. آن واقعه پس از مهار، پرسش‌ها و بحث‌هایی درباره آماده‌سازی فنی پالایشگاه مطرح کرد؛ البته مقامات وقت با رد احتمال خرابکاری تاکید کردند، حادثه «تنها به دلیل آساده نبودن واحد برای افتتاح» رخ داده است. سال گذشته نیز وقوع آتش‌سوزی در پالایشگاه آبادان توجه رسانه‌ها را به خود جلب کرد. اواخر سال گذشته خبر رسید که دود

چنانچه پیش از این نیز اشاره شد، «عوامل مختلفی از جمله جرقه‌های الکتریکی، شعله‌های باز و سطوح داغ» می‌تواند موجب آتش‌سوزی شود. به همین دلیل در حادثه‌های پالایشگاهی، معمولاً پس از مهار حریق، به مرور علت‌هایی مانند نشستی خطوط لوله یا پمپ‌ها، خرابی شیرآلات، نقص سیستم‌های کنترل و حتی تهدیدات طبیعی مانند صاعقه شناسایی و گزارش می‌شود. به گفته سخنگوی سازمان مدیریت بحران، علت این حادثه نیز هم‌اکنون در دست بررسی است و نتیجه نهایی پس از اطفای کامل آتش اعلام خواهد شد. تا لحظه انتشار این گزارش، مهار آتش پالایشگاه آبادان ادامه دارد و مقامات می‌گویند، تولید در پالایشگاه بدون وقفه و با قابلیت سایر واحدها تداوم یافته است. با این حال اهمیت حادثه امروز پالایشگاه آبادان به خاطر نقش حیاتی آن در تامین بنزین و سایر سوخت‌های کشور بالاست. افزون بر پیگیری ابعاد فنی این اتفاق، مقامات تاکید کرده‌اند پس از بررسی دقیق، جزئیات مربوط به علت دقیق آن به اطلاع افکار عمومی خواهد رسید. در نهایت، سابقه حوادث مشابه در این پالایشگاه نشان می‌دهد که پیشگیری و آمادگی برای اطفای سریع حریق در تاسیسات نفتی از اولویت‌های همیشگی مدیران صنعت نفت و خدمات ایمنی کشور است.

گزارش ویژه

هدیه همراه اول

**همزمان با ثبت جهانی دره خرم‌آباد
همراه اول به مردم لرستان هدیه داد**

با ثبت جهانی مکان‌های پیش از تاریخ دره خرم‌آباد در فهرست میراث جهانی یونسکو، همراه اول چهار روز مکالمه رایگان درون شبکه‌ای به مشترکان استان لرستان هدیه می‌دهد. به گزارش اداره کل ارتباطات شرکت ارتباطات سیار ایران، در پی ثبت جهانی مجموعه مکان‌های پیش از تاریخ دره خرم‌آباد در فهرست میراث جهانی یونسکو، نخستین و بزرگ‌ترین اپراتور تلفن همراه کشور در اقدامی فرهنگی و در راستای گرامیداشت این افتخار ملی به مشترکان خود در استان لرستان، هدیه ویژه‌ای اعطا می‌کند. بر این اساس، همراه اول به مناسبت این دستاورد ارزشمند، چهار جمعه متوالی، مکالمه درون شبکه‌ای رایگان را برای مشترکان لرستانی خود فراهم کرده است. این هدیه صرفاً ویژه مشترکان اعتباری و دائمی همراه اول در استان لرستان بوده و استفاده از آن منوط به فعال‌سازی از سوی مشترکان است. تمامی مشترکان همراه اولی این استان برای بهره‌مندی از این هدیه، می‌توانند با شماره‌گیری «استاره ۱۰ ستاره ۵۱ مربع» نسبت به فعال‌سازی آن اقدام کنند. مهلت فعال‌سازی این بسته از زمان اعلام آن تنها به مدت یک هفته است و پس از آن امکان استفاده از این هدیه فراهم نیست. دره خرم‌آباد که شامل مجموعه‌ای از غارهای باستانی (کلدر، یافته، کنجی، گیلوران، قمری و پناهگاه صخره‌ای گر ارجه) با قدمتی ۶۳۰۰۰ هزار ساله است، یکی از کهن‌ترین زیستگاه‌های بشر در ایران به شمار می‌رود و ثبت آن در فهرست میراث جهانی یونسکو، جایگاهی تازه به میراث فرهنگی کشورمان در سطح بین‌المللی بخشیده است. همراه اول با این اقدام نمادین تلاش دارد تا ضمن مشارکت در پاسداشت این موفقیت ملی، پیوندی ماندگار میان فناوری و فرهنگ برقرار کند.

هدیه همراه اول به مردم لرستان به مناسبت ثبت جهانی دره خرم‌آباد

ناشسی از آتش در پالایشگاه به چشم می‌خورد اما روابط عمومی پالایشگاه طی اطلاعیه‌ای اعلام کرد که علت آن یک حریق محدود در یکی از مخازن نفت کوره بوده که بر اثر برخورد صاعقه رخ داده است. به گزارش رسانه‌ها این حادثه هیچ خسارت جانی نداشت و تنها این مخزن نفت پس از مهار آتش بدون آسیب جدی، مشغول تولید شد. پالایشگاه‌ها به دلیل استفاده گسترده از فرآورده‌های نفتی بسیار قابل اشتعال همواره در معرض خطر آتش‌سوزی و انفجار قرار دارند. در این مجتمع‌ها موادی مانند نفت سفید، گازوئیل، بنزین و گازهای سبک نگهداری و پردازش می‌شوند که در تماس با منابع گرمایی (سطوح داغ یا جرقه‌های الکتریکی) به راحتی مشتعل می‌شوند. افزون بر نقص فنی و نشست تجهیزات، عوامل طبیعی نیز می‌توانند، جرقه‌ای برای وقوع حریق باشند. عموماً کارشناسان ایمنی صنعت نفت بر این نکته تأکید دارند که منابع متعدد اشتعال‌زا و مشکلات نگهداری تجهیزات فرسوده، پالایشگاه‌ها را به واحدهایی پرخطر تبدیل می‌کند. سیستم‌های حفاظتی از آتش در پالایشگاه‌ها باید طوری طراحی و اجرا شود که فوراً در برابر کوچک‌ترین نشست یا شعله‌ای واکنش نشان دهد.

ناگهانی این بازار نیروی کار، قیمت دستمزدها در این بخش‌ها رو به افزایش گذاشته و برخی پروژه‌های عمرانی و صنعتی با کمبود کارگر مواجه شده‌اند. برخی از سازندگان مسکن هشدار داده‌اند که نبود نیروی جایگزین آموزش دیده، ممکن است باعث افزایش زمان تحویل پروژه‌ها و نهایتاً رشد هزینه‌های تمام‌شده مسکن شود. این افزایش هزینه به‌ویژه در مناطق شهری که در سال‌های اخیر با تورم بالای مسکن روبه‌رو بوده‌اند، می‌تواند منجر به جهش دوباره قیمت‌ها شود و امید به تعادل بازار را تحت الشعاع قرار دهد.

افزون بر بازار مسکن، بخش‌هایی مانند کشاورزی، خدمات شهری و حتی صنعت نیز دچار اختلال شده‌اند. در بسیاری از مزارع جنوب خراسان، سیستان و بلوچستان، فارس و خوزستان، مهاجران افغان سهم بزرگی در عملیات کشت، برداشت و بسته‌بندی محصولات داشتند. با خروج ناگهانی آنها، برخی کشاورزان ناچار به راهسازی محصولات با استخدام نیروی غیرمتخصص داخلی یا دستمزد بالاتر شده‌اند.

در حوزه خدمات شهری مشاغل نظیر رفت‌وروب معابر، نظافت منازل، جمع‌آوری پسماند و باربری و حمل‌ونقل خرد، که عمدتاً توسط مهاجران انجام می‌شد، اکنون با خلأ نیروی انسانی مواجه است. به گفته برخی شهرداری‌ها، هزینه خدمات شهری در برخی مناطق به‌طور محسوسی افزایش یافته چراکه جایگزینی نیروی کار ایرانی با شرایط مشابه هم از نظر اقتصادی و هم از نظر عملیاتی دشوار است. در بخش صنعت به‌ویژه کارگاه‌های کوچک و واحدهای تولیدی که از نیروی کار روزمزد یا فاقد بیمه استفاده می‌کردند، حالا با مشکل جذب نیروی جدید روبه‌رو شده‌اند. صاحبان این مشاغل نگران‌اند که اگر روند خروج ادامه یابد، برخی خطوط تولید متوقف شود یا قیمت تمام‌شده محصولاتشان به شدت افزایش یابد.

دولت در برابر یک پارادوکس آشکار قرار گرفته است؛ از یک سو، ساماندهی مهاجران و کاهش فشار بر منابع عمومی را هدف قرار داده؛ از سوی دیگر با حذف بخش عمده‌ای از نیروی کار ارزان و قابل اتکا به‌ویژه در صنایع پایه، ریسک تورم تولید و اختلال در پروژه‌های زیرساختی و خدماتی را پذیرفته است. کارشناسان اقتصادی پیشنهاد می‌کنند که دولت هم‌زمان با اجرای این سیاست نسبت به آموزش، جذب و جایگزینی نیروی کار داخلی اقدام کند و مشوق‌هایی برای کارفرمایان در نظر بگیرد تا خلأ ایجاد شده در بازار نیروی کار را پر کنند. در غیر این صورت، ممکن است پیامدهای منفی اقتصادی این تصمیم، منافع بلندمدت آن را تحت الشعاع قرار دهد.

با اهداف خرابکارانه وارد کشور شده باشند. در کنار این نگرانی‌ها، فشار اقتصادی حضور گسترده مهاجران غیرقانونی نیز مورد اشاره مقامات قرار گرفته است. فاطمه مهاجرانی، سخنگوی دولت با بیان اینکه «خدمات عمومی یارانه‌ای بدون مشارکت مالیاتی در اختیار این جمعیت قرار دارد»، گفت که ساماندهی مهاجران برای حفظ تعادل منابع ملی ضروری است.

پیامدهای اقتصادی؛ خلأ کارگر در بازار ساخت‌وساز

بازگشت گسترده مهاجران، آثار اقتصادی متناقضی به‌دنبال دارد. در بازار مسکن نیز حضور افغان‌ها به صورت قابل توجهی، تقاضای اجاره در مناطق حاشیه‌ای شهرها را افزایش داده بود. گزارش ایسنا می‌نویسد، ورود «گسترده و بی‌ضابطه» مهاجران افغانستانی - که عمدتاً به دنبال کار و سرپناه به ایران آمده‌اند - به تدریج واحدهای ارزان قیمت حاشیه‌ای را از دسترس خانوارهای ایرانی خارج کرد و به افزایش اجاره‌بها انجامید. از این منظر، خروج اتباع غیرمجاز می‌تواند «گامی مؤثر در بازگشت تعادل به بازار اجاره و کاهش قیمت‌ها در مناطق حاشیه‌ای» باشد تا خانواده‌های کم‌درآمد، فرصت بهتری برای یافتن مسکن پیدا کنند. تحلیل‌گران مسکن پیش‌بینی می‌کنند در صورت ادامه این روند، بخشی از واحدهای مسکونی که پیش‌تر توسط مهاجران اجاره شده بود، بار دیگر به بازار عرضه شود؛ چنانکه مجید گودرزی (کارشناس مسکن) می‌گوید با کاهش شمار مهاجران و وجود تعداد زیادی واحد خالی هم‌اکنون، «می‌توان امیدوار بود، بخشی از خانه‌هایی که پیش‌تر در اختیار اتباع بیگانه بوده مجدداً به بازار عرضه شود و از این رو اتفاقات خوبی برای بازار مسکن رخ دهد». اما بررسی دقیق‌تر نشان می‌دهد این اثر تخفیف تقاضا احتمالاً محدود و موقتی خواهد بود. گزارش ایسنا هشدار می‌دهد که اثر خروج افغان‌ها بر قله تقاضای مسکن در برخی مناطق خاص محقق شده و تنها تأثیر موقتی داشته است. به‌علاوه خروج ناگهانی نیروی کار مهاجر می‌تواند، چالش‌های اقتصادی جدیدی به دنبال داشته باشد. افغان‌ها نقش پررنگی در نیروی کار ارزان ایران دارند؛ برای مثال بیش از نیمی از اتباع افغان شاغل در ایران در بخش ساختمان و مشاغل وابسته به آن فعالیت می‌کنند. در مقابل، کارگران ایرانی عمدتاً از مشاغل رسمی برخوردارند و در بسیاری از پروژه‌های ساختمانی از نیروی بیمه نشده و ارزان افغان استفاده می‌شد. بنابر گزارش ایسنا، ورود بی‌ضابطه افغان‌ها به ایران «آسیب‌های جدی به دو بخش کارگری و مسکن» وارد کرده بود. اکنون با خالی شدن

گروه اجتماعی: رئیس‌جمهور، مسعود پزشکیان دیروز در اظهاراتی که در حاشیه جلسه هیات دولت بیان شد ضمن دفاع از سیاست بازگرداندن مهاجران غیرقانونی افغانستانی بر ضرورت انجام این روند با احترام و آرامش تأکید کرد. او در عین حال با لحنی انتقادی نسبت به «دلسوزی‌های انتخابی برخی از فعالان» هشدار داد و گفت: «نمی‌توان ادعا کرد که کاری در چنین سطح و کمیته بدون اشکال است... اما ادعای حقوق بشر کسانی که در برابر کشتار زنان و کودکان سکوت کردند، جای تعجب دارد». پزشکیان این سخنان را در واکنش به انتقادات اخیر درباره نحوه بازگرداندن مهاجران افغان و گزارش‌هایی از برخوردهای گاه تند با آنها بیان کرد و گفت این روند، اگرچه دشوار، اما در راستای منافع ملی و ثبات اجتماعی کشور است، اقدامی ضروری که در نهایت به نفع اتباع خواهد بود.

آمار رسمی منتشرشده از سوی وزارت کشور نشان می‌دهد که از ابتدای امسال تاکنون حدود ۸۰۰ هزار مهاجر افغان از ایران خارج شده‌اند. به گفته اسکندر مومنی، وزیر کشور، بیش از ۷۰ درصد این افراد (معادل حدود ۵۶۰ هزار نفر) به‌صورت داوطلبانه کشور را ترک کرده‌اند. همچنین در استان‌های مرزی، به‌ویژه در مرز دوغان‌رون (تایباد، خراسان رضوی)، این روند با سرعت بیشتری پیگیری شده است. به گفته امیرالله شمع‌دردی، معاون امنیتی استاندار خراسان رضوی، تاکنون بیش از ۶۶۶ هزار نفر از این گذرگاه وارد افغانستان شده‌اند و میانگین زمان توقف آنها در اردوگاه‌های خروجی به کمتر از یک‌و نیم ساعت رسیده است. برخلاف تصور عمومی، این تصمیم ناگهانی نبوده است. نخستین‌بار در سال ۱۴۰۱ وزارت کشور طرحی را برای ساماندهی مهاجران غیرقانونی کلید زد. اما با افزایش موج مهاجرت پس از تسلط دوباره طالبان در سال ۱۴۰۰ و ورود گسترده مهاجران فاقد مجوز، اجرای این طرح با چالش مواجه شد. در سال ۱۴۰۳ دولت وعده داد که تا پایان سال همه اتباع غیرمجاز باید کشور را ترک کنند. به‌دلیل حضور فرزندان مهاجران در مدارس و شرایط خاص خانواده‌ها، مهلت خروج داوطلبانه تا ۱۵ تیر امسال تمدید شد. پس از آن دولت اعلام کرد که مهاجران فاقد مدرک در صورت ماندن، بازداشت و به مرز منتقل خواهند شد و به مدت ۵ سال امکان بازگشت به ایران را نخواهند داشت.

از نگاه دولت، دلایل این سیاست هم امنیتی و هم اقتصادی است. در جریان جنگ ۱۲ روزه با رژیم صهیونیستی، برخی گزارش‌ها از دستگیری مهاجران مشکوک به جاسوسی منتشر شد. وزیر کشور هشدار داد که ممکن است برخی از مهاجران، به‌ویژه تازه‌واردان،

